

**Türkmenistanyň Merkezi bankynyň
Müdiriýetiniň başlygynyň 2022-nji
ýylyň 15-nji awgustyndaky 207-iş belgili
buýrugy bilen tassyklanyldy**

**Türkmenistanyň Adalat ministrligi
tarapyndan 2022-nji ýylyň 17-nji
awgustynda 1633 bellige alyş belgisi bilen
döwlet belligine alyndy**

**Jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileriň kanunlaşdyrylmagyna,
terrorçylygyň maliýeleşdirilmegine we köpçülikleýin gyryş ýaragynyň
ýaýradylmagynyň maliýeleşdirilmegine garşy hereket etmek boýunça içerki
gözegçiligiň kadalaryna bildirilýän
Talaplar**

I bap. Umumy düzgünler

1. Şu Jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileriň kanunlaşdyrylmagyna, terrorçylygyň maliýeleşdirilmegine we köpçülikleýin gyryş ýaragynyň ýaýradylmagynyň maliýeleşdirilmegine garşy hereket etmek boýunça içerki gözegçiligiň kadalaryna bildirilýän talaplar (mundan beýläk - Talaplar) 2021-nji ýylyň 13-nji martynda kabul edilen “Jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileriň kanunlaşdyrylmagyna, terrorçylygyň maliýeleşdirilmegine we köpçülikleýin gyryş ýaragynyň ýaýradylmagynyň maliýeleşdirilmegine garşy hereket etmek hakynda” Türkmenistanyň Kanunyna (mundan beýläk - Kanun) hem-de Türkmenistanyň Adalat ministrliginde 2022-nji ýylyň 1-nji martynda 1571 bellige alyş belgisi bilen döwlet belligine alnan, Türkmenistanyň Maliýe we ykdysadyýet ministriniň 2022-nji ýylyň 24-nji ýanwarynda çykaran 18-iş belgili buýrugy bilen tassyklanan, Jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileriň kanunlaşdyrylmagyna, terrorçylygyň maliýeleşdirilmegine we köpçülikleýin gyryş ýaragynyň ýaýradylmagynyň maliýeleşdirilmegine garşy hereket etmek boýunça içerki gözegçiligiň kadalaryny işläp taýýarlamak we tassyklamak boýunça Usulyýet gollanma (mundan beýläk – Usulyýet gollanma) laýyklykda işlenilip taýýarlanylady.

2. Şu Talaplar karz edaralary (mundan beýläk - amallary amala aşyrýan şahslar) tarapyndan Jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileriň kanunlaşdyrylmagyna, terrorçylygyň maliýeleşdirilmegine we köpçülikleýin gyryş ýaragynyň ýaýradylmagynyň maliýeleşdirilmegine garşy hereket etmek boýunça içerki gözegçiligiň kadalaryny (mundan beýläk - İçerki gözegçilik kadalary) işläp taýýarlamak bilen bagly bildirilýän talaplary kesgitleýär.

3. Amallary amala aşyrýan şahslar özi tarapyndan tassyklanylýan İçerki gözegçilik kadalarynda bellenilmeli kadalar Usulyýet gollanma, şu Talaplara hem-de Türkmenistanyň beýleki kadalaşdyryjy hukuk namalarynyň talaplaryna, onuň gurluşy we mazmunynyň beýan edilşi bolsa, 2017-nji ýylyň 26-njy awgustynda kabul edilen “Hukuk namalar hakynda” Türkmenistanyň Kanunyna laýyklykda bellenilmelidir.

4. Amallary amala aşyrýan şahslar jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileriň kanunlaşdyrylmagynyň, terrorçylygyň maliýeleşdirilmeginiň we köpçülikleýin

gyryş ýaragynyň ýaýradylmagynyň maliýeleşdirilmeginiň önüni almak maksatlary bilen şu Talaplaryň herekete girizilen gününden başlap, bir aýdan gijä galman, Içerki gözegçilik kadalaryny işläp taýýarlamaly we tassyklamaly.

II bab. Içerki gözegçilik kadalarynyň maksatnamalary

5. Içerki gözegçiligiň kadalary şulary öz içine almalydyr:

1) jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileriň kanunlaşdyrylmagyna, terrorçylygyň maliýeleşdirilmegine we köpçülikleýin gyryş ýaragynyň ýaýradylmagynyň maliýeleşdirilmegine garşy hereket edilmegine gönükdirilen işleriň guramaçylyk esaslaryny düzgünleşdirmegi;

2) içerki gözegçiligi amala aşyrmak maksady bilen, amallary amala aşyran şahslaryň ýolbaşçysynyň we işgärleriniň borçlaryny we olaryň hereketleriniň tertibini bellemegi;

3) içerki gözegçiligi amala aşyrmak maksady bilen, borçlary ýerine ýetirmegiň möhletlerini hem-de şol borçlaryň berjaý edilmegine jogap berýän taraplary kesgitlemeli.

4) jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileriň kanunlaşdyrylmagyna, terrorçylygyň maliýeleşdirilmegine we köpçülikleýin gyryş ýaragynyň ýaýradylmagynyň maliýeleşdirilmegine garşy hereket etmek maksatlary bilen, içerki gözegçiligi guramagyň maksatnamasyny (mundan beýläk- içerki gözegçiligi guramagyň maksatnamasy);

5) tehnologik gazananlary peýdalanmagyň töwekgelçiligini hem goşmak bilen, müşderileriň töwekgelçiliklerini we hyzmatlaryň jenaýatçylykly maksatlar üçin peýdalanylmagynyň töwekgelçiligini hasaba alýan jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileriň kanunlaşdyrylmagynyň, terrorçylygyň maliýeleşdirilmeginiň we köpçülikleýin gyryş ýaragynyň ýaýradylmagynyň maliýeleşdirilmeginiň töwekgelçilikleriniň dolandyrylyşyna baha bermegiň we olary peseltmegiň maksatnamasyny (mundan beýläk-töwekgelçilikleriniň dolandyrylyşyna baha bermegiň we olary peseltmegiň maksatnamasy);

6) müşderileri barabarlamagyň maksatnamasyny;

7) müşderileriň çylşyrymly, adaty bolmadyk uly ýa-da adaty bolmadyk beýleki amallaryny ýa-da geleşiklerini öwrenmekligi hem öz içine almak bilen, müşderileriň amallaryna ýa-da geleşiklerine gözegçilik etmegiň we olary öwrenmegiň maksatnamasyny (mundan beýläk- müşderileriň amallaryna ýa-da geleşiklerine gözegçilik etmegiň we olary öwrenmegiň maksatnamasy);

8) jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileriň kanunlaşdyrylmagyna, terrorçylygyň maliýeleşdirilmegine we köpçülikleýin gyryş ýaragynyň ýaýradylmagynyň maliýeleşdirilmegine garşy hereket etmegiň meseleleri boýunça amallary amala aşyran şahslaryň işgärlerini üzüksiz taýýarlamagyň we okatmagyň maksatnamasyny, işgärler işe kabul edilende ýokary standartlaryň üpjün edilmegini öz içine almak bilen (mundan beýläk- işgärleri taýýarlamagyň we okatmagyň maksatnamasyny);

9) maglumatlary resminama arkaly bellemek we jemlemek maksatnamasyny;

10) hökmany gözegçilige degişli diýlip hasaplanýan amalary hem-de jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileriň kanunlaşdyrylmagy, terrorçylygyň maliýeleşdirilmegi we köpçülikleýin gyryş ýaragynyň ýaýradylmagynyň maliýeleşdirilmegi bilen bagly alamatlary bolan amalary ýüze çykarmagyň maksatnamasyny (mundan beýläk – amalary ýüze çykarmagyň maksatnamasy);

11) amalary amala aşyrýan şahslar tarapyndan içerki gözegçilik kadalaryna laýyklykda işlenilip taýýarlanylýp bilinjek gaýry maksatnamalary.

III bab. İçerki gözegçiligi guramagyň maksatnamasy

6. İçerki gözegçiligi guramagyň maksatnamasy şu şertlere laýyklykda işlenip düzülmeli:

1) amalary amala aşyrýan şahslar tarapyndan jogapkär işgäri bellenilmeginiň tertibine;

2) amalary amala aşyrýan şahslaryň içerki gözegçilik ulgamynyň düşündirilşine.

7. Jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileriň kanunlaşdyrylmagyna, terrorçylygyň maliýeleşdirilmegine we köpçülikleýin gyryş ýaragynyň ýaýradylmagynyň maliýeleşdirilmegine garşy hereket etmek maksady bilen, amalary amala aşyrýan şahsyň içerki gözegçiligi guramagyň maksatnamasy – amalary amala aşyrýan şahsyň içerki gözegçiliginiň ulgamynyň we amalary amala aşyrýan şahslaryň töwekgelçilikleri dolandyrmagyň ulgamynyň çäginde guralýar we amalary amala aşyrýan şahsy jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileri kanunlaşdyrmak, terrorçylygy maliýeleşdirmek we köpçülikleýin gyryş ýaragynyň ýaýradylmagyny maliýeleşdirmek işine bilkastlaýyn ýa-da öňünden bilinmezden çekilmegine ýol bermezligi üpjün etmelidir.

8. Amalary amala aşyrýan şahsyň işgärleriniň, olaryň wezipe borçlarynyň çäginde, müşderileri we olaryň wekillerini barabarlamak, müşderileriň sowalnamasyny düzmek we hökmany gözegçilige degişli bolan pul serişdeleri bilen amalary ýüze çykarmak jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileriň kanunlaşdyrylmagynyň, terrorçylygyň maliýeleşdirilmeginiň we köpçülikleýin gyryş ýaragynyň ýaýradylmagynyň maliýeleşdirilmeginiň önüni almak çygrynda amalary amala aşyrýan şahsyň içerki gözegçiliginiň ulgamyny guramagyň esasy ýörelgesi bolup durýar.

9. Jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileriň kanunlaşdyrylmagynyň, terrorçylygyň maliýeleşdirilmeginiň we köpçülikleýin gyryş ýaragynyň ýaýradylmagynyň maliýeleşdirilmeginiň önüni almak çygrynda amalary amala aşyrýan şahsyň içerki gözegçiliginiň ulgamy aşakdaky esasy ugurlar boýunça durmuşa geçirilýär:

1) kanunçylyga laýyklykda göz önünde tutulan ýagdaýlarda pul serişdeleri bilen amalary amala aşyrýan şahsyň ähli müşderilerini barabarlamak we maglumatlaryň hakykylygyny tassyklamak, hyzmat etmegiň barşynda olaryň işine zzygiderli gözegçilik etmek;

2) hökmany gözegçilige degişli bolan pul serişdeleri bilen amalary ýüze çykarmak, resmi taýdan bellige almak we degişli maglumatlary ygtyýarly edilen döwlet edarasyna, ýagny Türkmenistanyň Maliýe we ykdysadyýet ministrliginiň ýanyndaky Maliýe gözegçiligi gullugyna (mundan beýläk – Ygtyýarly edara) geçirmek;

3) maglumatlary we resminamalary (olaryň nusgalaryny) Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda kesgitlenilen möhlediň dowamynda saklamak.

10. Amalary amala aşyrýan şahs düzüm birliginiň aýratynlyklaryny, amala aşyrylýan bank işleriniň häsiýetini we göwrümünü, şeýle hem jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileriň kanunlaşdyrylmagy, terrorçylygyň maliýeleşdirilmegi we köpçülikleýin gyryş ýaragynyň ýaýradylmagynyň maliýeleşdirilmegi bilen bagly bolan töwekgelçiligiň derejesini göz önünde tutmak bilen, amalary amala aşyrýan şahsyň içerki gözegçiliginiň kadalaryny işläp taýýarlaýar.

11. İçerki gözegçilik kadalary tassyklanandan soň Amalary amala aşyrýan şahsyň ýolbaşçysy İçerki gözegçilik kadalaryndan, Kanundan we Türkmenistanyň beýleki kadalaşdyryjy hukuk namalaryndan gelip çykýan wezipeleriň ýerine ýetirilişine gözegçilik edýän, ýokary hünär bilimli we iş tejribesi bolan jogapkär işgäri (ýörite bölüm) buýruk bilen bellemelidir we 5 (bäs) iş gününden gijä galman bu barada buýrugüň nusgasyny ugratmak bilen Ygtyýarly edara resmi habar bermelidir.

Eger jogapkär işgär bellenilmedik bolsa, İçerki gözegçilik kadalarynyň amala aşyrylmagy üçin Amalary amala aşyrýan şahsyň ýolbaşçysy, onuň ýok wagtynda onuň wezipesini ýerine ýetirýän şahs gönüden-göni jogapkärçilik çekmelidir.

12. Ýörite bölüm aşakdaky wezipeleri ýerine ýetirmeli:

1) içerki gözegçiligiň kadalaryny işläp taýýarlamak;

2) jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileriň kanunlaşdyrylmagy, terrorçylygyň maliýeleşdirilmegi we köpçülikleýin gyryş ýaragynyň ýaýradylmagynyň maliýeleşdirilmegi bilen bagly bolan töwekgelçilikleri dolandyrmagyň tertibini işläp taýýarlamak;

3) amalary amala aşyrýan şahsyň jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileriň alynmagy we (ýa-da) kanunlaşdyrylmagy, terrorçylygyň maliýeleşdirilmegi we köpçülikleýin gyryş ýaragynyň ýaýradylmagynyň maliýeleşdirilmegi bilen bagly bolan şübheli amalaryň geçirilmegine çekilmek ähtimallygyna öz-özüne baha bermek;

4) amalary amala aşyrýan şahsyň ýolbaşçysyna ýa-da onuň ygtyýarlandyrylan orunbasaryna içerki gözegçilik ulgamynyň işiniň netijeliligini kämilleşdirmek we ýokarlandyrmak boýunça teklipleri bermek;

5) amalary amala aşyrýan şahsyň içerki gözegçilik ulgamynyň guramaklygyny utgaşdyrmak;

6) täze bank önümlerini we hyzmatlaryny ornaşdyrmak işine gatnaşmak;

7) amalary amala aşyrýan şahsyň işgärlerine içerki gözegçiliginiň kadalary ýerine ýetirilende, şol sanda müşderiler barabarlanýlanda, habarnamalar düzülende we ýörite gulluk maglumatlar doldurylanda ýüze çykýan soraglar boýunça maslahat bermek;

8) amalary amala aşyran şahsyň işgärleri üçin jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileriň kanunlaşdyrylmagynyň, terrorçylygyň maliýeleşdirilmeginiň we köpçülikleýin gyryş ýaragynyň ýaýradylmagynyň maliýeleşdirilmeginiň önüni almak soraglary boýunça okuwlary guramak we gatnaşmak;

9) amalary amala aşyran şahsyň içerki gözegçilik ulgamynyň düzüm birligine girýän amalary amala aşyran şahsyň gurluş bölümleriniň jogapkär wezipeli adamlarynyň jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileriň kanunlaşdyrylmagynyň, terrorçylygyň maliýeleşdirilmeginiň we köpçülikleýin gyryş ýaragynyň ýaýradylmagynyň maliýeleşdirilmeginiň önüni almak çygryndaky bilimini barlamaklygy guramak we gözükdirme okuwynyň geçirilişine gatnaşmak;

10) amalary amala aşyran şahsyň gözegçilik Geňeşine ýa-da Müdiriýetine ýylda azyndan bir gezek içerki gözegçilik ulgamynyň kadalaryny amala aşyrmagyň netijeleri, içerki gözegçilik ulgamyny amala aşyrmak boýunça maslahat berilýän çäreler barada hasabatlary taýýarlamak, şeýle hem onuň nusgasyny Türkmenistanyň Merkezi bankyna her ýyl boýunça işleriň netijesi boýunça her ýylyň 1-nji fewralyndan gijä galman bermek;

11) amalary amala aşyran şahsyň içerki gözegçiliginiň kadalary we jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileriň kanunlaşdyrylmagynyň, terrorçylygyň maliýeleşdirilmeginiň we köpçülikleýin gyryş ýaragynyň ýaýradylmagynyň maliýeleşdirilmeginiň önüni almak çygryndaky Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda göz önünde tutulan gaýry wezipeler.

13. Amalary amala aşyran şahsyň içerki gözegçilik ulgamyny gurnanda, ýörite bölümiň ýolbaşçysynyň amalary amala aşyran şahsyň ýolbaşçysyna (orunbasaryna) ýa-da amalary amala aşyran şahsyň içerki gözegçiligi üçin jogapkär bolan wezipeli adama tabynlygyny we gözegçilik Geňeşine ýa-da Müdiriýete hasabat tabşyrmagyny üpjün etmeli.

14. Amalary amala aşyran şahslar degişli buýrugyň kabul edilen gününden baş iş gününüň dowamynda Türkmenistanyň Merkezi bankyna ýörite bölümiň ýolbaşçysyny, onuň orunbasaryny (olaryň ornuny tutýan şahslary) bellemek hakynda habarnamany we olar boýunça indiki maglumatlary iberýär: ýörite bölümiň ady, familiýasy, ady, atasynyň ady (eger-de bar bolsa), wezipesi, aragatnaşyk telefonlary, elektron poçtasynyň salgysy, bellenilen senesi.

15. Amalary amala aşyran şahsyň degişli hukuk namalaryny kabul etmegiň üsti bilen aşakdaky wezipeleri ýerine ýetirmäge borçlanýan jogapkär wezipeli adam (adamlar) bellenilmeli:

1) müşderileri barabarlamagyň geçirilmegini guramak;

2) jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileriň kanunlaşdyrylmagynyň, terrorçylygyň maliýeleşdirilmeginiň we köpçülikleýin gyryş ýaragynyň ýaýradylmagynyň maliýeleşdirilmegi bilen bagly bolan töwekgelçilikleri dolandyrmak işlerini guramak;

3) pul serişdeleri bilen amalary şübheli (şübheli däl) diýip ykrar etmek hakynda çözüdi kabul etmek we ol baradaky, şeýle hem müşderä degişlilikde geljekki hereketler baradaky maglumatlary yzygiderli Ygtyýarly edara bermek;

4) kanunçylykda göz önünde tutulan ýagdaýlarda pul serişdeleri bilen amallary togtatmak (dikeltmek) baradaky çözgüdi kabul etmek;

5) kanunçylykda göz önünde tutulan ýagdaýlarda pul serişdeleri bilen amallary amala aşyrmagy inkär etmek baradaky çözgüdi kabul etmek;

6) kanunçylykda göz önünde tutulan ýagdaýlarda ýazmaça görnüşde pul serişdeleri bilen amallary amala aşyrmagyň şertnamasyny ýerine ýetirmegi inkär etmek baradaky çözgüdi kabul etmek;

7) müşderini elektron bank hyzmatynyň ulgamyna birikdirmegi inkär etmek, kanunçylyk namalarynda göz önünde tutulan ýagdaýlarda munuň ýaly ulgamyň kömegi bilen hyzmatyň ýerine ýetirilmegini saklamak ýa-da bes etmek baradaky çözgüdi kabul etmek;

8) kanunçylyk namalarynda göz önünde tutulan ýagdaýlarda terrorçylyk işine gatnaşan şahslara degişlilikde serişdeleri hereketsiz goýmak we (ýa-da) pul serişdeleri bilen amallary gabamak baradaky çözgüdi kabul etmek;

9) elektron resminama görnüşinde Ygtyýarly edara ugradylýan ýörite gulluk maglumatlara elektron sanly gol bilen gol çekmek;

10) amallary amala aşyrýan şahsyň işgärleri tarapyndan ýörite gulluk maglumatlaryň doldurylyşynyň dolulygyny we dogrulygyny, şeýle hem olaryň Ygtyýarly edara öz wagtynda berlişini barlamak;

11) aýratyn gözegçilige degişlidigi gündelik gözegçiligiň tapgyrynda kesgitlenilmedik we dowamly aýratynlygy bolan pul serişdeleri bilen şübheli amallary ýüze çykarmak maksady bilen soňraky gözegçiligi guramak;

12) jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileriň kanunlaşdyrylmagynyň, terrorçylygyň maliýeleşdirilmeginiň we köpçülikleýin gyryş ýaragynyň ýaýradylmagynyň maliýeleşdirilmeginiň önüni almak çygrynda içerki gözegçilik ulgamynyň düzümine girýän amallary amala aşyrýan şahsyň gurluş düzüm birliginiň işgärleriniň bilimini barlamak;

13) amallary amala aşyrýan şahsyň içerki gözegçiliginiň kadalarynda göz önünde tutulan gaýry wezipeler.

Şu bölegiň 1-nji bendinde görkezilen wezipeleri ýerine ýetirmek, amallary amala aşyrýan şahsyň aýry-aýry we beýleki düzüm birlikleriniň başlyklarynyň (başlygynyň orunbasarlarynyň) bir ýa-da birnäçe jogapkär işgärlerine, ýörite bölümiň işgärlerine berlip bilner. Wezipeli adamyň ýok wagty (iş däl günleri, dynç alyş, işlenilmeýän baýramçylyk we hatyra günleri) şu bölegiň 6-njy we 9-njy bentlerinde görkezilen çözgütleriň kabul edilmegi başga bir ygtyýarly şahsa berlip bilner.

16. Amallary amala aşyrýan şahsyň ýolbaşçysy ýa-da onuň orunbasary, amallary amala aşyrýan şahsyň ýolbaşçysynyň buýrugyna laýyklykda amallary amala aşyrýan şahsyň içerki gözegçilik kadalarynyň ýerine ýetirilmegi üçin jogapkär wezipeli adam hökmünde belleniýär.

17. Amallary amala aşyrýan şahsyň içerki gözegçilik ulgamynyň düzüm birliginiň bir bölegi bolan amallary amala aşyrýan şahslaryň bölümleriniň işgärleriniň jogapkärçiligini kesgitlemekde aşakdakylara gollanýar:

1) amallary amala aşyryan şahsyň işgäri tarapyndan şu Talaplaryň 3-nji goşundysyna laýyklykda sanaw boýunça hökmany gözegçilige degişli bolan pul serişdeleri bilen amallary bellige almagyň ýörite gulluk maglumatlarynyň görnüşi boýunça pul serişdeleri bilen amallar baradaky maglumatlary öz içine alýan habarnama düzülmegine jogapkär şahslar bolup, pul serişdeleri bilen amallary gönüden-göni amala aşyryan şahs, borçlaryna soňraky içerki gözegçiligi amala aşyrmak jogapkärçiligi girýän wezipeli adam, programma üpjünçiligini ulanmak bilen, degişlilikde serişdeleri doňdurmak we (ýa-da) pul serişdeleri bilen amallary gabamak boýunça çäreler görülmeli amallary amala aşyryan şahsyň müşderileriniň arasynda kärhanalary, hususy telekeçileri we fiziki şahslary ýüze çykarmak jogapkärçiligi girýän şahs çykyş edýär;

2) ýörite gulluk maglumatlary doldurmagyň tertibiniň berjaý edilişine jogapkär şahslar bolup, borçlaryna ýörite gulluk maglumatlary doldurmagyň dolulygyny we dogrulygyny barlamak jogapkärçiligi girýän jogapkär wezipeli adam we (ýa-da) müşderiniň pul serişdeleri bilen amallarynyň şübheli diýip yglan etmek we bu barada maglumatlary Ygtyýarly edara tabşyrmak baradaky çözgüdi kabul eden jogapkär wezipeli adam çykyş edýär;

3) şu Talaplaryň VII babında kesgitlenen amallary amala aşyryan şahsyň müşderilerini barabarlamagyň we (ýa-da) sowalnamanyň düzülişiniň tertibiniň berjaý edilişine jogapkär şahslar bolup, wezipesine müşderileriň barabarlamasyny we (ýa-da) sowalnamasynyň düzülişini amala aşyrmak gönümel degişli bolan şahslar çykyş edýär.

Amallary amala aşyryan şahs şu Talaplaryň on ýedinji bölegiň 1-nji bendinde göz önünde tutulan amal boýunça habarnamany düzen şahsy ýörite gulluk maglumatlarynyň doldurylyşynyň tertibiniň berjaý edilişine jogapkär hökmünde bellemäge hukugy ýokdur.

Şu bölegiň 1-nji bendinde görkezilen amallary amala aşyryan şahsyň işgärleriniň jogapkärçiliginiň paýlanyşy amallary amala aşyryan şahsyň degişli hukuk namalarynda hasaba alynýar.

18. İçerki gözegçilik pul serişdeleri bilen amallaryň ähli tapgyrlarynda geçirilmeli we şulara bölünmeli:

1) zerur maglumatlary we resminamalary (olaryň nusgalaryny) ýygnamak we öwrenmek hem-de müşderi baradaky garaýyşlary döretmek üçin müşderiniň sowalnamasynda maglumatlary bellige almak arkaly geçirilýän deslapky gözegçilik;

2) hökmany gözegçilige degişli bolan pul serişdeleri bilen amallary ýüze çykarmak maksady bilen, deslapky gözegçilikden soň amallary amala aşyryan şahsda bar bolan maglumatlary hasaba almak bilen, müşderi tarapyndan amala aşyrylýan pul serişdeleri bilen amallara yzygiderli gözegçilik etmek arkaly geçirilýän gündelik gözegçilik;

3) hökmany gözegçilige degişliligi gündelik gözegçilik tapgyrynda kesgitlenilmeyän we dowamly häsiýete eýe bolan pul serişdeleri bilen geçirilen şübheli amallary ýüze çykarmak maksady bilen, geçen döwürde amala aşyrylan müşderiler bilen amallary derňemek arkaly geçirilýän soňraky gözegçilik.

IV bap. Töwekgelçilikleriniň dolandyrylyşyna baha bermegiň we olary peseltmegiň maksatnamasy

19. Amallary amala aşyryan şahs töwekgelçiligiň pes, orta we ýokary derejesini öz içine alýan töwekgelçilikleriň üç derejeli ölçegi boýunça jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileriň kanunlaşdyrmak, terrorçylygyň maliýeleşdirmek we köpçülikleýin gyryş ýaragynyň ýaýradylmagyny maliýeleşdirmek maksady bilen, amallary amala aşyryan şahsyň müşderisi tarapyndan amala aşyrylýan töwekgelçilige baha berýär.

20. Müşderi bilen işiň töwekgelçiligine baha bermek üçin amallary amala aşyryan şahs tarapyndan töwekgelçiligi paýlamagyň üç ugurly ülni ulanylýar, onuň çäginde indiki ugurlar bahalandyrylýar:

- 1) müşderiniň esasy ugry boýunça töwekgelçilik;
- 2) geografiki sebit boýunça töwekgelçilik;
- 3) amallaryň görnüşleri boýunça töwekgelçilik.

21. “Müşderiniň esasy ugry boýunça töwekgelçilik” ugruna baha berlende, amallary amala aşyryan şahs tarapyndan şu Talaplaryň otuz altynjy bölegine laýyklykda kabul edilen müşderiniň derejesi hasaba alynýar we aşakdaky maglumatlar seljerilýär:

1) müşderiniň işiniň esasy görnüşi (görnüşleri) (fiziki şahslar üçin – işleýän ýeri, eýeleýän wezipesi);

2) müşderiniň hemişelik kontragentleri we olaryň işewürlük abraýy baradaky maglumatlar;

3) müşderini işi töwekgelçiligiň derejesini ýokarlandyryan (peseldýän) ýagdaýlar bilen ilki başdan bagly bolan şahslara degişli etmek;

4) müşderiniň çözgüdini göni we (ýa-da) gytaklaýyn (gaýry şahslaryň üsti bilen) kesgitlemäge mümkinçilik berýän şahslar baradaky, çözgüdi kabul etmede müşderiniň munuň ýaly täsirine duçar bolýan şahslar baradaky, şeýle hem bu şahslaryň işewürlük abraýy baradaky (fiziki şahslar we hususy telekeçiler üçin) maglumatlar;

5) esaslandyryjylar (gatnaşyjylar), benefisiar eýeler, hökmany görkezmeleri bermäge hukukly bolan ýa-da gaýry görnüşde müşderiniň hereketlerini kesgitlemäge mümkinçiligi bolan şahslar baradaky, şeýle hem olaryň işewürlük abraýy baradaky (kärhanalar we korrespondent-banklary üçin) maglumatlar;

6) ýolbaşçy, baş hasapçy we (ýa-da) kesgitlenen tertipde müşderiniň adyndan hereket etmäge hukuk berlen gaýry ygtyýarlandyrylan wezipeli adamlar, şeýle hem olaryň işewürlük abraýy baradaky (kärhanalar we korrespondent-banklary üçin) maglumatlar;

7) müşderi tarapyndan berlen barabarlama maglumatlaryň dolulygy, şeýle hem olaryň amallary amala aşyryan şahsda bar bolan maglumatlaryň hakykylygyny tassyklamaklygyň netijesinde alnan maglumatlara laýyklygy;

8) müşderiniň işewürlük abraýy baradaky maglumatlar;

9) amallary amala aşyryan şahsyň seljermä goşmak üçin zerur hasaplaýan gaýry maglumatlary.

22. “Geografiki sebit boýunça töwekgelçilik” ugruna baha berlende, amallary amala aşyryan şahs tarapyndan aşakdaky maglumatlar seljerilýär:

- 1) müşderiniň dahyllylygynyň alamaty;
- 2) müşderiniň ýaşaýan (bellige alnan, ýerleşýän) ýeri;
- 3) müşderiniň çözüdini göni we (ýa-da) gytaklaýyn kesgitleýän (kabul etmäge täsir edýän) şahslaryň ýerleşýän (bellige alnan), ýaşaýan ýurdy, şeýle hem çözüdi kabul etmekde müşderiniň munuň ýaly täsirine duçar bolýan şahslaryň bellige alnan, ýaşaýan (gelen) ýurtlary baradaky maglumatlar;
- 4) müşderiniň geografiki işewürligi (hasaplar açylan ýurtlar we müşderiniň hemişelik kontragentleriniň bellige alnan ýurtlary);
- 5) amallary amala aşyryan şahsyň seljermä goşmak üçin zerur hasaplaýan gaýry maglumatlary.

23. “Amallaryň görnüşleri boýunça töwekgelçilik” ugruna baha berlende, amallary amala aşyryan şahs tarapyndan aşakdaky maglumatlar seljerilýär:

- 1) müşderi tarapyndan amala aşyrylýan pul serişdeleri bilen amallaryň onuň işiniň esasy görnüşlerine laýyklygy;
- 2) hemişelik esasyda müşderi tarapyndan amala aşyrylýan pul serişdeleri bilen amallaryň şertleri we görnüşleri, şeýle hem olaryň töwekgelçiligiň derejesini ýokarlandyryan (peseldýän) ýagdaýlara laýyklygy;
- 3) bank hyzmatlaryny müşderä çenli getirmegiň usuly;
- 4) seljerilýän döwürde müşderi tarapyndan amala aşyrylan hökmany gözegçilige degişli bolan pul serişdeleri bilen amallar;
- 5) ygtyýarly edilen döwlet edarasynyň (wezipeli adamlaryň) çözüdi boýunça pul serişdeleri bilen amallary togtatmagyň ýa-da müşderiniň hasabynda duran pul serişdelerini tussag etmegiň hakykatlary;
- 6) pul serişdeleri bilen amallary inkär etmek we (ýa-da) saklamak hakynda, müşderiler bilen şertnama, şol sanda müşderä elektron bank hyzmatynyň ulgamy arkaly goşmaça hyzmatlary bermegi göz önünde tutýan şertnamalar boýunça gatnaşyklary ýatyrnak hakynda kabul edilen çözümler;
- 7) amallary amala aşyryan şahsyň seljermä goşmak üçin zerur hasaplaýan gaýry maglumatlary.

24. Işi “Müşderiniň esasy ugry boýunça töwekgelçilik” ugruna baha berlende, töwekgelçiligiň derejesini ýokarlandyryan ýagdaýlar bilen bagly bolan müşderilere aşakdakylar degişli:

- 1) bellenilen tertipde kesgitlenilýän terrorçylyk işine gatnaşýan kärhanalaryň we fiziki şahslaryň sanawyna goşulan şahslar;
- 2) daşary ýurt jemgyýetçilik wezipeli adamlar, halkara guramasynyň wezipeli adamlary, Türkmenistanyň Prezidenti tarapyndan kesgitlenilýän Türkmenistanyň döwlet wezipeleriniň sanawyna goşulan wezipeleri eýeleýän şahslar, olaryň maşgalasynyň agzalary we olara ýakyn dogan-garyndaşlary;
- 3) benefisiar eýesi bolup, şu bölegiň 1-nji we 2-nji bentlerinde görkezilenler bolup çykyş edýän kärhanalar;
- 4) hemişelik kontragentleri bolup, şu bölegiň 1-nji we 2-nji bentlerinde görkezilen çykyş edýän müşderiler;

5) ýolbaşçysy, baş hasapçysy we (ýa-da) kesgitlenilen tertipde kärhananyň adyndan hereket etmek hukugy berlen gaýry ygtyýarlandyrylan wezipeli adamlary bolup, esaslyk gaznasynda 25 göterimden ýokary paýy bolan beýleki kärhanalaryň esaslandyryjylary ýa-da beýleki kärhanalaryň eýeleri bolup çykyş edýän kärhanalar;

6) esaslyk gaznasynda 25 göterimden ýokary paýy bolan esaslandyryjylary (gatnaşyjylary) ýa-da eýeleri bolup, kärhanalaryň esaslandyryjylary ýa-da eýeleri bolup çykyş edýän kärhanalar;

7) bir wagtda esaslandyryjy (gatnaşyjy), ýolbaşçysy we (ýa-da) baş hasapçysy bolup, bir fiziki şahs bolup çykyş edýän kärhanalar;

8) esaslandyryjysy (gatnaşyjy) we (ýa-da) ýolbaşçysy jenaýatçylyk jogapkärçiligine çekilen kärhanalar;

9) ýaramaz işewürlük abraýy bolan amalary amala aşyryýan şahsyň müşderisi;

10) ýaramaz işewürlük abraýy bolan amalary amala aşyryýan şahsyň müşderisi bilen bagly bolan kärhananyň esaslandyryjysy (gatnaşyjy) we (ýa-da) ýolbaşçysy, hususy telekeçi;

11) ykdysady çygrynda kanun bozulmalary amala aşyrmagyň ýokary töwekgelçiligi bolan kärhanalaryň we hususy telekeçileriň sanawyna goşulan kärhanalar we hususy telekeçiler;

12) gozgalmaýan emlägi satyn almak we satmak we gozgalmaýan emläk bilen geleşikler amala aşyrylanda araçylyk hyzmatlaryny ýerine ýetirmek işiniň esasy görnüşi bolup durýan kärhanalar;

13) syýahatçylyk işi bilen meşgullanýan kärhanalar we hususy telekeçiler;

14) humarly oýun işi amala aşyryýan kärhanalar we hususy telekeçiler;

15) işi nagt pullaryň depginli dolanyşygy, şol sanda bölekleyin söwda, jemgyýetçilik iýmiti çygrynda hyzmatlary ýerine ýetirmek bilen bagly bolan kärhanalar we hususy telekeçiler;

16) işi sungatyň närselerini, antikwariatlary, ýeňil ulag serişdelerini ýerlemek (şol sanda, «Türkmenawtoulaglary» agentliginiň üsti bilen) bilen bagly bolan kärhanalar we hususy telekeçiler;

17) işi amalary amala aşyryýan şahslar tarapyndan geçirilýän pul serişdeleri bilen amallardan daşary, gymmat bahaly metallary, gymmat bahaly daşlary, şeýle hem gymmat bahaly metallary we gymmat bahaly daşlary bolan zergärlik önümlerini ýerlemek bilen bagly bolan kärhanalar we hususy telekeçiler;

18) kriptoplatformalaryň operatorlary we kriptowalýutanyň çalyşyk operatorlary;

19) ölçütleri boýunça Türkmenistanyň Merkezi bankynyň namalaryna laýyklykda birinji derejeli banka degişli bolmadyk korrespondent-banklary;

20) amalary amala aşyryýan şahs tarapyndan kesgitlenilýän gaýry şahslar.

25. Işi “Müşderiniň esasy ugry boýunça töwekgelçilik” ugruna baha berlende, töwekgelçiligiň derejesini peseldýän ýagdaýlar bilen bagly bolan müşderilere aşakdakylar degişli:

1) döwlet eýeçiligi görnüşindäki kärhanalar;

2) amalary amala aşyran şahs tarapyndan kesgitlenilýän gaýry şahslar.

26. Işi “Geografiki sebit boýunça töwekgelçilik” ugruna baha berlende, töwekgelçiligiň derejesini ýokarlandyran ýagdaýlar bilen bagly bolan müşderilere aşakdakylar degişli:

1) Pullaryň kanunlaşdyrylmagyna garşy göreşiň maliýe çärelerini işläp taýýarlaýan Toparyň maslahatlaryny ýerine ýetirmeýän döwletde (çäkde) bellige alnan, ýaşayan ýeri we bolýan ýeri hasaba alnan, jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileriň kanunlaşdyrylmagynyň, terrorçylygyň maliýeleşdirilmeginiň we köpçülikleýin gyryş ýaragynyň ýaýradylmagynyň maliýeleşdirilmeginiň önüni almak çygrynda halkara hyzmatdaşlyga gatnaşmaýan şahslar, ýa-da şunuň ýaly döwletde (çäginde) bellige alnan amalary amala aşyran şahslaryň, amalary amala aşyran şahslaryň hasaplarynyň üsti bilen amalary amala aşyryandygy barada maglumat bolan şahslar;

2) ýenillikli salgyt salmak ulgamy degişli bolan we (ýa-da) pul serişdeleri bilen amallar baradaky maglumatlaryň açylmagy we berilmegi göz önünde tutulmadyk döwletde (mundan beýläk – offşor zolagy) bellige alnan, ýaşayan ýeri we bolýan ýeri bolan hasaba alnan şahslar;

3) benefisiar eýe bolup, şu bölegiň 1-nji we 2-nji bentlerinde görkezilenler bolup çykyş edýän kärhanalar we hususy telekeçiler;

4) hemişelik kontragent bolup, şu bölegiň 1-nji we 2-nji bentlerinde görkezilenler bolup çykyş edýän müşderiler;

5) ýolbaşçysy bolup, Türkmenistanyň çäginde hemişelik ýa-da wagtlaýyn ýaşamaýan daşary ýurt raýaty çykyş edýän kärhanalar we hususy telekeçiler;

6) kanunçylyga laýyklykda kesgitlenilen tertipde Türkmenistanda daşary ýurt guramalaryň wekilçiliklerini açmaga rugsat berilmedik dahylsyz kärhanalary;

7) amalary amala aşyran şahs tarapyndan kesgitlenilýän gaýry maglumatlar.

27. Işi “Geografiki sebit boýunça töwekgelçilik” ugruna baha berlende, töwekgelçiligiň derejesini peseldýän ýagdaýlar bilen bagly bolan müşderilere aşakdakylar degişli:

1) dahyllylar;

2) amalary amala aşyran şahs tarapyndan kesgitlenilýän gaýry şahslar.

28. Işi “Amalaryň görnüşleri boýunça töwekgelçilik” ugruna baha berlende, töwekgelçiligiň derejesini ýokarlandyran ýagdaýlar bilen bagly bolan müşderilere aşakdakylar degişli:

1) bölekleyin söwdany amala aşyran müşderiler – fiziki şahslar we hususy telekeçiler tarapyndan amala aşyrylýan hökmany gözegçiligi amala aşyrmak üçin geleşikleriň we amalaryň daşary ýurt pulundaky ýa-da milli puldaky çäklendirme möçberinden ýokary bolan nagt pul serişdeleri bilen amallar;

2) müşderi tarapyndan pul serişdeleri bilen zygiderli amala aşyrylýan şübhelil amallar;

3) ygtyýarlandyrylan döwlet edaralaryň (wezipeli adamlaryň) karary (çözgüdi) boýunça bank hasaby boýunça aktiw amalaryň togtadylmagy ýa-da bank hasabynda bar bolan pul serişdeleriniň tussag edilmegi;

4) pul serişdeleri bilen amallary inkär etmek we (ýa-da) saklamak hakynda, müşderiler bilen şertnama, şol sanda müşderä elektron bank hyzmatynyň ulgamy arkaly goşmaça hyzmatlar etmegi göz önünde tutýan şertnamalar boýunça gatnaşyklary ýatyrmak hakynda amallary amala aşyryýan şahs tarapyndan kabul edilen çözgütler;

5) müşderiniň işgäri bolmadyk, ynanç haty berlen şahs tarapyndan müşderä bank hasabyny açmak;

6) offşor zolaklarda açylan hasaplaryň üsti bilen geçirilýän pul serişdeleri bilen amallary;

7) sanly bellikleri (tokenleri) satyn almak we (ýa-da) döwlet haýryna geçirmek bilen bagly bolan müşderi tarapyndan pul serişdeleri bilen yzygiderli amala aşyrylýan amallar;

8) amallary amala aşyryýan şahs tarapyndan kesgitlenilýän pul serişdeleri bilen gaýry amallar.

29. Işi “Amallaryň görnüşleri boýunça töwekgelçilik” ugruna baha berlende, töwekgelçiligiň derejesini peseldýän ýagdaýlar bilen bagly bolan müşderilere aşakdakylar degişli:

1) fiziki şahslaryň amallary amala aşyryýan şahs tarapyndan ýöredilýän hasaplara we (ýa-da) goýumlara (depozitlere) pul serişdeleriň ýerleşdirilmegi;

2) zähmet haklarynyň taslamalarynyň çäginde amala aşyrylýan amallar;

3) müşderi tarapyndan amallary amala aşyryýan şahsdan karzyň alynmagy;

4) akkreditiw, inkasso görnüşinde hasaplamalar boýunça amallar, şeýle hem bank kepillendirmeleri we ätiýaçlyk borçlary boýunça amallar;

5) bankara amallary;

6) amallary amala aşyryýan şahs tarapyndan kesgitlenilýän pul serişdeleri bilen gaýry amallar.

30. Amallary amala aşyryýan şahsda müşderä degişlilikde bar bolan maglumatlaryň seljermeginiň netijesinde her bir üç ugra töwekgelçiligiň derejesi berilýär. Olaryň derejesiniň esasynda amallary amala aşyryýan şahs müşderi bilen işe töwekgelçiligiň jemleýji derejesini bermek üçin şu Talaplaryň 1-nji goşundysyna laýyklykda töwekgelçilikleri paýlamagyň üç ugurly ülni esasynda töwekgelçiligiň jemleýji derejesini berýär.

Zerurlyk ýüze çykan ýagdaýynda, jogapkär wezipeli adam müşderi bilen işe gaýry töwekgelçiligiň jemleýji derejesini bermek hakynda delillendirilen çözgüdini kabul etmäge hukuklydyr.

31. Amallary amala aşyryýan şahs tarapyndan müşderi bilen işe berlen töwekgelçiligiň derejesi (jemleýji we her ülnüň ugry boýunça) müşderiniň sowalnamasynyň “Gulluk maglumaty” bölümünde görkezilýär.

Müşderi bilen işe usullaryň islendik ugurlarynyň çäginde töwekgelçiligiň ýokary derejesi berlen ýagdaýynda, müşderiniň sowalnamasynyň “Gulluk maglumatlary” bölümünde ülnüň islendik ugurlarynyň çäginde töwekgelçiligiň görkezilen derejesiniň berilmeginiň delilleri görkezilýär. Delillendirme hökmünde amallary amala aşyryýan şahs töwekgelçiligiň derejesini ýokarlandyryýan degişli ýagdaýlary özünde saklaýan şu Talaplaryň ýigirmi dördünji, ýigirmi altynjy we

ýigrimi sekizinji bölekleriniň bentlerini ýa-da jogapkär wezipeli adamyň delillendirilen garaýyşlaryny (töwekgelçiligiň ýokary derejesini kesgitlemegiň sebäpleriniň beýanyny) görkezip bilýär.

32. Amallary amala aşyrýan şahs, zerurlyk ýüze çykan ýagdaýynda, müşderiniň sowalnamasynda görkezilen maglumatlaryň üýtgemek derejesi boýunça müşderi bilen işiň töwekgelçiliginiň jemleýji derejesine, şol sanda netijede alnan maglumatlaryň hakykylygyny tassyklamak, şeýle hem müşderi tarapyndan geçirilýän pul serişdeleri bilen amallaryň häsiýetine gaýtadan seredýär.

33. Amallary amala aşyrýan şahslar içerki gözegçiligiň kadalarynda şu Talaplaryň ýigrimi dördünji-ýigrimi dokuzynjy böleklerinde göz önünde tutulan ýagdaýlary takykklamaga we goşmaga hukukly.

34. Amallary amala aşyrýan şahs Türkmenistanyň Merkezi bankyna amallary amala aşyrýan şahsyň içerki gözegçiliginiň kadalarynda aşakdakylaryň kesgitlenilmegi barada habar bermäge borçlanýar:

1) amallary amala aşyrýan şahsyň şu Talaplaryň ýigrimi birinji-ýigrimi üçünji böleklerine laýyklykda “Müşderiniň esasy ugry boýunça töwekgelçilik”, “Amallaryň görnüşleri boýunça töwekgelçilik”, “Geografiki sebit boýunça töwekgelçilik” ugurlaryna baha berlende, seljermä goşmak üçin zerur diýip hasaplaýan goşmaça maglumatlary;

2) şu Talaplaryň ýigrimi dördünji we ýigrimi başınjy böleklerine laýyklykda, işi “Müşderiniň esasy ugry boýunça töwekgelçilik” ugruna baha berlende, töwekgelçiligiň derejesini ýokarlandyryýan (peseldýän) ýagdaýlar bilen ilki başdan bagly bolan gaýry taraplar barada;

3) şu Talaplaryň ýigrimi altynjy we ýigrimi ýedinji böleklerine laýyklykda, işi “Geografiki sebit boýunça töwekgelçilik” ugruna baha berlende, töwekgelçiligiň derejesini ýokarlandyryýan (peseldýän) ýagdaýlar bilen ilki başdan bagly bolan gaýry taraplar barada;

4) şu Talaplaryň ýigrimi sekizinji we ýigrimi dokuzynjy böleklerine laýyklykda, pul serişdeleri bilen amallaryň töwekgelçiliginiň derejesini ýokarlandyryýan (peseldýän) goşmaça ýagdaýlar barada.

Şu böleginiň 1-nji bendinde görkezilen maglumatlar amallary amala aşyrýan şahs tarapyndan içerki gözegçiligiň kadalarynyň (üýtgetmeleriň we (ýa-da) oňa goşmaçalaryň) tassyklanylýan gününden baş iş günüň dowamynda berilýär.

35. Jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileri kanunlaşdyrmak, terrorçylygyň maliýeleşdirmek we köpçülikleýin gyryş ýaragynyň ýaýradylmagyny maliýeleşdirmek bilen bagly bolan töwekgelçiliklere gözegçiligi amala aşyrmak maksady bilen, amallary amala aşyrýan şahs pul serişdeleri bilen şübheli amallary ýüze çykarmagyň ölçütleriniň we alamatlarynyň kadaly ulgamyny kesgitlemeli. Onuň kadalylygynyň görkezijileri aşakdakylar:

1) ugradylan ýörite gulluk maglumatlarynyň sanynyň şu Talaplaryň on ýedinji bölegiň 1-nji bendine laýyklykda düzülen habarnamalaryň sanyna bolan gatnaşygy. Eger-de bu görkeziji 75 göterimden ýokary bolsa, ulgam kadaly hasaplanylýar;

2) habarnamalar düzülmedik pul serişdeleri bilen şübheli amallaryň içerki audit, amallary amala aşyrýan şahsyň içerki gözegçilik gulluklary, Türkmenistanyň Merkezi banky we amallary amala aşyrýan şahslar tarapyndan jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileri kanunlaşdyrmak, terrorçylygyň maliýeleşdirmek we köpçülikleýin gyryş ýaragynyň ýaýradylmagyny maliýeleşdirmek çygrynda kanunçylygyň berjaý edilişine gözegçiligi amala aşyrýan gaýry döwlet edaralary tarapyndan ykrar edilmeginiň resminama taýdan bellige alnan hakykatlarynyň bar bolmagy (ýok bolmagy). Eger-de ugradylmadyk ýörite gulluk maglumatlarynyň sany ugradylan ýörite gulluk maglumatlarynyň umumy sanyndan 5 göterimden ýokary bolmadyk ýagdaýynda kadaly hasaplanylýar.

36. Pul serişdeleri bilen şübheli amallary ýüze çykarmagyň ölçütleriniň we alamatlarynyň kadaly ulgamyny kesgitlemek üçin amallary amala aşyrýan şahs ýazmaça görnüşde pul serişdeleri bilen amallary amala aşyrmaga şertnama baglaşan müşderileri aşakdaky toparlara toparlaýar:

- 1) iri;
- 2) orta;
- 3) kiçi.

Amallary amala aşyrýan şahs şu bölegiň 1-nji bendinde görkezilen toparlar boýunça bir gezeklik amallary amala aşyrýan müşderileri toparlara bölmäge haklydyr.

Amallary amala aşyrýan şahs müşderileri iri, orta ýa-da kiçi toparlara degişli etmek tertibini amallary amala aşyrýan şahsyň içerki gözegçiliginiň kadalarynda özbaşdak kesgitleýär.

Amallary amala aşyrýan şahs tarapyndan müşderilere berlen topar müşderiniň sowalnamasynyň “Gulluk maglumatlary” bölümünde görkezilýär.

37. Pul serişdeleri bilen şübheli amallary ýüze çykarmagyň ölçütleriniň we alamatlarynyň kadaly ulgamynyň görkezijileriniň seljermesi amallary amala aşyrýan şahslar tarapyndan zerurlyk ýüze çykan ýagdaýynda, ýöne senenama ýylyň dowamynda azyndan bir gezek geçirilýär. Eger-de kadalylygyň görkezijileri kesgitlenilen çäkleriň çäginde çykýan bolsa, onda amallary amala aşyrýan şahs tarapyndan aşakdaky derejeleriniň azyndan biri täzeden seredilýär:

- 1) pul serişdeleri bilen amallaryň görnüşleri boýunça seljerilýän döwrüň;
- 2) pul serişdeleri bilen şübheli amallary ýüze çykarmagyň ölçütleriniň we alamatlarynyň;
- 3) müşderileri toparlara degişli etmegiň ölçütleriniň;
- 4) aýratyn müşderiler bilen işiň töwekgelçiliginiň netije derejeleriniň.

Amallary amala aşyrýan şahsyň içerki gözegçiliginiň kadalarynda pul serişdeleri bilen amallaryň pul serişdeleri bilen şübheli amallary ýüze çykarmagyň ölçütlerinde we alamatlarynda kesgitlenilen derejesi boýunça çäkli ululykly pul serişdelerine ýakyn möçberleri kesgitlenilende, 5 göterimden pes bolmadyk gyşarma çägi ulanylýar. Pul serişdeleri bilen amallaryň görnüşlerine baglylykda, çäkli gyşarma derejesi 10 göterime çenli deň bolup bilýär.

38. Jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileri kanunlaşdyrmak, terrorçylygyň maliýeleşdirmek we köpçülikleýin gyryş ýaragynyň ýaýradylmagyny

maliýeleşdirmek bilen bagly töwekgelçilikleri dolandyrmak maksady bilen, amallary amala aşyran şahs aşakdaky görkezijileri ulanmak bilen, jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileri almak we (ýa-da) kanunlaşdyrmak, terrorçylygyň maliýeleşdirmek we köpçülikleýin gyryş ýaragynyň ýaýradylmagyny maliýeleşdirmek bilen bagly bolan şübheli amallary geçirmäge çekilmekte öz-özüne baha berýär:

1) amallary amala aşyran şahsyň onuň müşderileri tarapyndan amala aşyrylan pul serişdeleri bilen şübheli amallaryň möçberiniň amallary amala aşyran şahsyň müşderileriniň hasaplary boýunça debet dolanyşygynyň möçberlerine bolan gatnaşygy görnüşinde kesgitlenilýän onuň müşderileri tarapyndan pul serişdeleri bilen şübheli amallaryň geçirilmegine çekilme koeffissiýenti (göterimde);

2) amallary amala aşyran şahs tarapyndan iki görkeziji bir wagtda deňeşdirilende baha berilýän pul serişdeleri bilen şübheli amallaryň amala aşyrylmagyny inkär etmek hukugynyň amala aşyrylmagynyň ölçütleri;

3) şu Talaplaryň 4-nji goşundysynyň 4-6-njy, 9-njy, 10-njy, 14-16-njy, 27-nji, 30-njy, 31-nji, 36-njy, 37-nji, 39–43-nji benlerinde we 43-nji bendiniň a,d kiçi bentlerinde görkezilen, şeýle hem amallary amala aşyran şahs tarapyndan içki resminamalarynda kesgitlenilen gaýry pul serişdeleri bilen şübheli amallary ýüze çykarmagyň başga ölçütlerine we alamatlaryna jogap berýän pul serişdeleri bilen amallar ýüze çykarylanda, amallary amala aşyran şahs pul serişdeleri bilen munuň ýaly amallaryň amala aşyrylmagyny togtatmak we (ýa-da) inkär etmek hakynda (alyjynyň hasabyna gelen pul serişdelerini geçirmekden daşary), elektron bank hyzmat ulgamyna birikdirilmegini inkär etmek hakynda, bu ulgamyň üsti bilen hyzmatlaryň ýerine ýetirilmegini bes etmek ýa-da togtatmak hakynda çözgütleri kabul etmäge hukugy bolan amallar boýunça ugradylan ýörite gulluk maglumatlaryň mukdary görnüşinde kesgitlenilýän inkär etmek hukugy bilen ýörite gulluk maglumatlaryň ugradylan ýörite gulluk maglumatlaryň umumy sanyndaky paýynyň ululygy (göterimde);

4) pul serişdeleri bilen amallaryň amala aşyrylmagyny inkär etmek hakynda, elektron bank hyzmatlarynyň ulgamyna birikdirilmegini inkär etmek hakynda, bu ulgamyň kömegi bilen hyzmatlary bes etmek ýa-da togtatmak hakynda, ýazmaça görnüşde pul serişdeleri bilen amallary amala aşyrmak üçin şertnamanyň ýerine ýetirilmegini inkär etmek ýa-da munuň ýaly şertnamanyň baglaşylmagyny inkär etmek hakynda maglumatlary özünde jemleýän ýörite gulluk maglumatlaryň mukdarynyň şu Talaplaryň otuz sekizinji böleginiň 3-nji bendinde kesgitlenilen alamatlara laýyk gelýän maliýe amallary boýunça ugradylan ýörite gulluk maglumatlaryň mukdaryna bolan gatnaşygy görnüşinde kesgitlenilýän pul serişdeleri bilen şübheli amallaryň amala aşyrylmagyny inkär etmek hukugynyň amala aşyrylmagynyň koeffissiýenti (göterimde);

5) işine amallary amala aşyran şahs tarapyndan töwekgelçiligiň ýokary jemleýji derejesi berlen müşderileriň sanynyň amallary amala aşyran şahsyň müşderileriniň toparlary (fiziki şahslar, hususy telekeçiler, kärhanalar) boýunça amallary amala aşyran şahsyň müşderileriniň umumy sanyna bolan gatnaşygy

görnüşinde kesgitlenilýän müşderileriň binýadynda töwegelçiligiň ýokary derejesi bolan müşderileriň udel agramynyň ululygy (göterimde);

6) amalary amala aşyran şahs tarapyndan kesgitlenilýän gaýry görkezijiler.

Jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileri kanunlaşdyrmak, terrorçylygyň maliýeleşdirmek we köpçülikleýin gyryş ýaragynyň ýaýradylmagyny maliýeleşdirmek bilen bagly bolan şübheli amalary geçirmäge çekilmekte öz-özüne baha beriş işleri amalary amala aşyran şahs tarapyndan zerurlyk ýüze çykan ýagdaýynda, ýöne senenama ýylyň dowamynda azyndan bir gezek geçirilýär. Öz-özüne baha beriş işinde görkezijileriň ösüşi seljerilýär.

39. Jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileri kanunlaşdyrmak, terrorçylygy maliýeleşdirmek we köpçülikleýin gyryş ýaragynyň ýaýradylmagyny maliýeleşdirmek bilen bagly töwegelçilikleri çäklendirmek (peseltmek) maksady bilen, amalary amala aşyran şahs öz işine amalary amala aşyran şahs tarapyndan töwegelçiligiň ýokary jemleýji derejesi berlen müşderilere deňşililikde içerki gözegçiligiň aşakdaky giňişleýin çärelerini görüp bilýär:

1) goşmaça maglumatlary we resminamalary (olaryň nusgalaryny) soramak, olary seljermek, şol sanda olardaky bar bolan maglumatlary amalary amala aşyran şahsyň ygtyýarynda bolan maglumatlar bilen deňşdirmek arkaly;

2) Kanunynyň 14-nji maddasyna laýyklykda, müşderä deňşililikde pul serişdeleri bilen amalary amala aşyrmagy togtatmak we (ýa-da) inkär etmek;

3) müşderä deňşililikde Kanunynyň 6-njy maddasynyň dördünji böleginiň dördünji tesimine laýyklykda, ýazmaça görnüşinde pul serişdeleri bilen amalary amala aşyrmak üçin şertnamanyň ýerine ýetirilmegini inkär etmek;

4) müşderä deňşililikde Kanunynyň 14-nji maddasyna laýyklykda, elektron bank hyzmatlaryň ulgamyna birikdirilmegi inkär etmek, bu ulgamyň üsti bilen hyzmatlary togtatmak ýa-da bes etmek;

5) Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda amalary amala aşyran şahs tarapyndan özbaşdak kesgitlenilýän gaýry çäreler.

V bap. Işgärleri taýýarlamak we okatmak maksatnamasy

40. Amalary amala aşyran şahsyň içerki gözegçilik kadalary amalary amala aşyran şahsyň işgärleriniň hünär derejesine aşakdaky in az talaplary özünde saklamaly:

1) jogapkär wezipeli adamlar ýokary ykdysady we (ýa-da) hukuk bilimine we amalary amala aşyran şahsyň içerki gözegçilik ulgamynyň düzüm birligine girýän amalary amala aşyran şahsyň bölümünde (pul serişdeleri bilen amalaryň amalary amala aşyran şahs tarapyndan amala aşyrylmagyna gatnaşýan amalary amala aşyran şahsyň bölümünde, hukuk bölümünde, içerki gözegçilik, içerki audit, töwegelçilikleri dolandyrmak, howpsuzlyk gullugynda) azyndan bir ýyl ýolbaşçylyk tejribesine ýa-da munuň ýaly bölümde azyndan iki ýyl tejribesine, görkezilen bilim ýok bolan ýagdaýynda bolsa – amalary amala aşyran şahsyň içerki gözegçilik ulgamynyň düzüm birligine girýän amalary amala aşyran şahsyň bölümünde azyndan iki ýyl ýolbaşçylyk tejribesine, amalary amala aşyran

şahsda iş tejribesi bolmadyk ýagdaýynda bolsa – jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileriň kanunlaşdyrylmagynyň, terrorçylygyň maliýeleşdirilmeginiň we köpçülikleýin gyryş ýaragynyň ýaýradylmagynyň maliýeleşdirilmeginiň öňüni almak çygrynda azyndan iki ýyl iş tejribesine eýe bolmaly.

2) ýörite bölümiň işgärleri ýokary bilime we amallary amala aşyrýan şahsyň içerki gözegçilik ulgamynyň düzüm birligine girýän amallary amala aşyrýan şahsyň bölümünde azyndan alty aý iş tejribesine, ýokary bilimi bolmadyk ýagdaýynda bolsa – jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileriň kanunlaşdyrylmagynyň, terrorçylygyň maliýeleşdirilmeginiň we köpçülikleýin gyryş ýaragynyň ýaýradylmagynyň maliýeleşdirilmeginiň öňüni almak çygrynda azyndan bir ýyl iş tejribesine ýa-da amallary amala aşyrýan şahsyň içerki gözegçilik ulgamynyň düzüm birligine girýän amallary amala aşyrýan şahsyň bölümünde azyndan bir ýyl iş tejribesine eýe bolmaly.

41. Amallary amala aşyrýan şahsyň içerki gözegçilik kadalary işgärleriniň taýýarlygyna iň azyndan aşakdaky talaplary özünde jemlemeli:

1) içerki gözegçiligiň amala aşyrylyşyna jogapkär wezipesine bellenen şahslar bilen, ýörite bölüme, şeýle hem pul serişdeleri amallaryň amallary amala aşyrýan şahs tarapyndan amala aşyrylmagyna gatnaşýan amallary amala aşyrýan şahsyň bölümüne, hukuk bölümüne, içerki audit we howpsuzlyk gullugyna işe kabul edilende, amallary amala aşyrýan şahsyň beýleki bölümlerinden işgärler görkezilen bölümlerde işlemek üçin geçirilende 10 iş gününüň dowamynda işgärler bilen jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileriň kanunlaşdyrylmagynyň, terrorçylygyň maliýeleşdirilmeginiň we köpçülikleýin gyryş ýaragynyň ýaýradylmagynyň maliýeleşdirilmeginiň öňüni almak meseleleri boýunça Türkmenistanyň kadalaşdyryjy hukuk namalary, amallary amala aşyrýan şahsyň ýerli kadalaşdyryjy hukuk namalary bilen giriş (ilkinji) gözükdirme okuwyny we tanyşlygy geçirmek;

2) amallary amala aşyrýan şahsyň jogapkär wezipeli adamlaryna, ýörite bölümiň işgärlerine, içerki gözegçiligiň amala aşyrylyşyna jogapkär wezipeli adamlara, şeýle hem pul serişdeleri amallaryň amallary amala aşyrýan şahs tarapyndan amala aşyrylmagyna gatnaşýan amallary amala aşyrýan şahsyň bölümüniň, hukuk bölümüniň, içerki audit we howpsuzlyk gullugynyň işgärlerine ýylda azyndan bir gezek okuwy (meýilnamalaýyn gözükdirme okuwyny) geçirmek;

3) aşakdaky ýagdaýlarda jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileriň kanunlaşdyrylmagynyň, terrorçylygyň maliýeleşdirilmeginiň we köpçülikleýin gyryş ýaragynyň ýaýradylmagynyň maliýeleşdirilmeginiň öňüni almak meseleleri boýunça meýilnamadan daşary (maksatlaýyn) gözükdirme okuwyny geçirmek:

a) jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileriň kanunlaşdyrylmagynyň, terrorçylygyň maliýeleşdirilmeginiň we köpçülikleýin gyryş ýaragynyň ýaýradylmagynyň maliýeleşdirilmeginiň öňüni almak çygrynda kanunçylyk üýtgedilen, döwlet edaralaryndan bu tematika boýunça maglumat resminamalary alnan ýagdaýynda;

b) amallary amala aşyrýan şahsyň içerki gözegçilik kadalary üýtgedilen ýagdaýynda;

ç) işgär içerki gözegçiligiň amala aşyrylyşyna jogapkär adamyň wezipesine ýa-da pul serişdeleri amallaryň amallary amala aşyrýan şahs tarapyndan amala aşyrylmagyna gatnaşýan amallary amala aşyrýan şahsyň bölümünde, hukuk bölümünde, içerki audit we howpsuzlyk gullugynda başga hemişelik işe geçirilen, eger-de işgärde jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileriň kanunlaşdyrylmagynyň, terrorçylygyň maliýeleşdirilmeginiň we köpçülikleýin gyryş ýaragynyň ýaýradylmagynyň maliýeleşdirilmeginiň öňüni almak çygrynda bar bolan bilimi özüniň zähmet borçlaryny ýerine ýetirmek üçin ýeterlik bolmasa, işgär uzak zähmet rugsadyndan çykan ýagdaýynda;

d) jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileriň kanunlaşdyrylmagynyň, terrorçylygyň maliýeleşdirilmeginiň we köpçülikleýin gyryş ýaragynyň ýaýradylmagynyň maliýeleşdirilmeginiň öňüni almak meseleleri boýunça gözegçilik çäreleriniň barşynda bozulmalar we kemçilikler ýüze çykarylan ýagdaýynda.

Amallary amala aşyrýan şahsyň işgäri bilen jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileriň kanunlaşdyrylmagynyň, terrorçylygyň maliýeleşdirilmeginiň we köpçülikleýin gyryş ýaragynyň ýaýradylmagynyň maliýeleşdirilmeginiň öňüni almak meseleleri boýunça gözükdirme okuwynyň we bilim barlagynyň geçirilmeginiň hakykatlary ýörite kitapda bellige alynýar (görnüşini we düzümini amallary amala aşyrýan şahs özbaşdak kesgitleýär) we bu işgäriň goly bilen tassyklanylýar. Kitap elektron görnüşde ýöredilip bilinýär, bu ýagdaýda işgäriň goly talap edilmeyär.

Işgäriň jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileriň kanunlaşdyrylmagynyň, terrorçylygyň maliýeleşdirilmeginiň we köpçülikleýin gyryş ýaragynyň ýaýradylmagynyň maliýeleşdirilmeginiň öňüni almak meseleleri boýunça bilim barlagyny amallary amala aşyrýan şahsyň jogapkär wezipeli adamy ýylda azyndan bir gezek üpjün edýär, işgäriň ilkinji bilim barlagy bolsa – giriş (ilkinji) gözükdirme okuwynyň geçirilen gününden bir aýyň dowamynda.

VI bap. Terrorçylyk işine gatnaşýan şahslaryň serişdelerini doňdurmak we (ýa-da) pul serişdeleri bilen amallary togtatmak maksatnamasy

42. Amallary amala aşyrýan şahslar Kanunyň 15-nji maddasynyň birinji böleginde kesgitlenilen ýagdaýlarda serişdeleri doňdurýar we (ýa-da) pul serişdeleri bilen amallary togtadýar.

Serişdeleri doňdurmak we (ýa-da) pul serişdeleri bilen amallary gabamak boýunça çäreleriň kabul edilmegi kesgitlenilen tertipde kesgitlenilýän terrorçylyk işine gatnaşýan guramalaryň we fiziki şahslaryň sanawyna (mundan beýläk şu bendiň maksatlary üçin – sanaw) goşulan şahslar ýa-da benefisiar eýeleri bolup, sanawa goşulan fiziki şahslar çykyş edýän guramalar tarapyndan serişdeleriň ulanmazlyk mümkinçiligini üpjün etmeli.

Amallary amala aşyrýan şahs müşderä onuň ýazmaça ýüzlenmesini alandan soň, onuň sanawa goşulandygy ýa-da guramanyň benefisiar eýeleri bolup durýan

fiziki şahslaryň sanawyna goşulandygy bilen baglylykda serişdeleri dolandyrmagyň, ulanmagyň gadagan edilendigi barada habar berýär.

Amalary amala aşyran şahs müşderä onuň ýazmaça ýüzlenmesini alandan soň, pul serişdeleri bilen amala gatnaşyjynyň, pul serişdeleri bilen amalyň peýda alyjysynyň ýa-da guramanyň benefisiar eýeleri bolup durýan fiziki şahsyň sanawa goşulandygy bilen baglylykda pul serişdeleri bilen amal gabalanandan ýa-da onuň ýazmaça ýüzlenmesini alandan soň, pul serişdeleri bilen amalary amala aşyrmagyň gadagan edilendigi barada habar berýär.

Amalary amala aşyran şahs Ygtyýarly edara ýörite gulluk maglumaty ugratmak arkaly serişdeleri doňdurmak we (ýa-da) pul serişdeleri bilen amalary togtatmak barada habar berýär.

43. Amalary amala aşyran şahs geçirilmezden öň pul serişdeleri bilen amalary awtomatiki görmüşde ýüze çykarmaga we togtatmaga, şeýle hem serişdeleri doňdurylmaga degişli bolan müşderileri ýüze çykarmaga mümkinçilik berýän programma üpjünçiligini ulanýar.

44. Amalary amala aşyran şahs içerki gözegçilik kadalarynda aşakdakylary kesgitleýär:

1) hemişelik esasyda bankara maglumat serwerinde ýerleşdirilen terrorçylar we terrorçylyk guramalary barada maglumatyň gözleg ulgamy arkaly sanawy almagyň we täzelemegiň tertibi;

2) sanawy almaga we täzelemäge jogapkär adamlary;

3) degişlilikde serişdeleri doňdurmak we (ýa-da) pul serişdeleri bilen amalary gabamak boýunça çäreleri görülen serişdeleri saklamagyň tertibi;

4) amalary amala aşyran şahsda kärhanany, hususy telekeçini, fiziki şahsy sanawdan aýyrmak barada maglumat bolan ýagdaýynda ýa-da Ygtyýarly edaradan müşderiniň terrorçylyk işine degişli dældiginiň barlagynyň netijeleri boýunça kesgitlenilen ýagdaýynda, serişdeleri doňdurmak we (ýa-da) pul serişdeleri bilen amalary gabamak barada çözüdi ýatyrmak hakynda degişli habarnama bolan ýagdaýynda, serişdeleri açmagyň we (ýa-da) pul serişdeleri bilen amalary açmagyň tertibi;

5) Ygtyýarly edaranyň çözüdi boýunça serişdeleri doňdurylan fiziki şahsyň, hususy telekeçiniň ýaşayyş ukybyny üpjün etmek üçin pul serişdeleri bilen amalary amala aşyrmagyň tertibi.

45. Amalary amala aşyran şahs bank hasaplarynda we elektron gapjyklarda, berlen seýfli öýjüklerde ýerleşýän goýumlarda (depozitlerde) saklanýan müşderileriň serişdelerini, şeýle hem gaýry serişdeleri gaýry goýulmasyz, muňa garamazdan kesgitlenilen tertipde sanawy alan ýa-da sanawa üýtgetmeler we goşmaçalar girizilen günden bir iş gününden gijä galman doňdurmak boýunça çäreleri görýär.

Değişlilikde amalary amala aşyran şahs tarapyndan onuň serişdelerini doňdurmak boýunça çäreler görülen amalary amala aşyran şahsyň müşderisi tarapyndan gelen serişdeler doňdurylmaga degişli.

Amalary amala aşyran şahs üç aýdan azyndan bir gezek öz müşderileriniň arasynda degişlilikde serişdelerini doňdurmak boýunça çäreler görülen

müşderileriň barlygyny we (ýa-da) ýoklugyny barlaýar we munuň ýaly müşderiler ýüze çykarylan ýagdaýynda, gaýry goýulmasyz, muňa garamazdan ýüze çykarylan günden bir iş gününden gijä galman bu serişdeleri doňdurýar.

46. Ýazmaça görnüşinde pul serişdeleri bilen amallary amala aşyrmagyň şertnamasy baglaşylanda täze müşderi barabarlanylanda, amallary amala aşyrýan şahs munuň ýaly müşderini, şol sanda müşderiniň benefisiar eýesini sanawdan tapmagyň barlagyny amala aşyrýar. Sanawda müşderi, müşderiniň benefisiar eýesi tapylan ýagdaýynda, amallary amala aşyrýan şahs müşderi bilen şertnamany baglaşmaktan ýüz öwürýär.

Bir gezeklik amaly amala aşyrýan müşderi barabarlanylanda, amallary amala aşyrýan şahs munuň ýaly müşderini, şol sanda müşderiniň benefisiar eýesini sanawdan tapmagyň barlagyny amala aşyrýar. Sanawda bir gezeklik amaly amala aşyrýan müşderi, müşderiniň benefisiar eýesi tapylan ýagdaýynda, amallary amala aşyrýan şahs pul serişdeleri bilen amaly togtadýar.

Müşderä sanawa goşulan guramadan, hususy telekeçiden, fiziki şahsdan pul serişdeleri gelen ýagdaýynda, amallary amala aşyrýan şahs gelen pul serişdeleri müşderiniň hasabyna bu serişdeleriň geçirilen senesinden doňdurýar we doňdurylan serişdeleriň möçberinde çykdaýy amallary togtadýar.

Müşderi tarapyndan doňdurylan pul serişdeleri ugradylan ýa-da sanawa goşulan gurama, hususy telekeçä, fiziki şahsa pul serişdeleri ugradylan ýagdaýynda, amallary amala aşyrýan şahs tarapyndan pul serişdelerini ugratmak üçin müşderiniň töleg Düzgünnamasyny alnan senesinden amallary amala aşyrýan şahs pul serişdeleri bilen amallary togtadýar.

Amallary amala aşyrýan şahslarda açylan hasaplardan – pul serişdelerini ugradyjylardan, amallary amala aşyrýan şahslarda açylan hasaplara – pul serişdelerini alyjylara nagt däl pul serişdelerini geçirmek boýunça pul serişdeleri bilen amallar amallary amala aşyrýan şahs – pul serişdelerini ugradyjy tarapyndan bekleňilýär.

Elektron pullar bilen amallar amala aşyrylanda, pul serişdeleri bilen amallar üçin kesgitlenen tertipde togtatmaklyk amala aşyrylýar.

Amallary amala aşyrýan şahs pul serişdeleri bilen gaýry amallary beklemeğiň tertibini içerki gözegçiligiň kadalarynda Kanunyň 15-nji maddasyna laýyklykda amala aşyrylýan bank amallarynyň aýratynlyklaryna esaslanyp, özbaşdak kesgitleýär.

47. Değişlilikde amallary amala aşyrýan şahs tarapyndan doňdurmak boýunça çäreler görülen serişdeler amallary amala aşyrýan şahs tarapyndan hasaplarda, müşderileriň elektron gapjyklarynda ýa-da wagtlaýyn esasta serişdeleri hasaba almak üçin niýetlenen hasaplarda, elektron gapjyklarda hasaba alynýar.

48. Amallary amala aşyrýan şahsyň ýolbaşçysy tarapyndan bellenen jogapkär işgär İçerki gözegçilik kadalaryndan, Kanundan we Türkmenistanyň beýleki kadalaşdyryjy hukuk namalaryndan gelip çykýan wezipeleriň ýerine ýetirilişine gözegçilik etmelidir.

49. Amallary amala aşyrýan şahslaryň içerki töwegelçiliklere baha bermek, dolandyrmak we olary peseltmek boýunça çäreleri, Kanunyň we FATF toparynyň maslahatlarynyň talaplaryna laýyklykda, proporsional we täsirli çäreleri görmekligiň tertibini öz içine almalydyr. Şeýle hem onda içerki töwegelçiliklere baha bermegiň netijelerine esaslanyp, töwegelçilige gönükdirilen çemeleşmäni ulanmak arkaly öz mümkinçiliklerine görä tehniki we adam resurslaryň netijeli paýlanylmagy göz önünde tutulmalydyr.

50. Amallary amala aşyrýan şahslaryň Kanunyň talaplarynyň berjaý edilmegi bilen bagly töwegelçilikleri ýüze çykarmak, baha bermek, gözegçilik etmek, dolandyrmak we peseltmek boýunça şu maksatly çäreleri ýerine ýetirmeli:

1) Ygtyýarly edara tarapyndan degişli döwlet edaralary bilen ýakyn hyzmatdaşlykda taýýarlanan milli töwegelçilige baha bermek boýunça hasabatynyň netijelerini hemmetaraplaýyn öwrenmekligi;

2) mümkinçiliklere laýyklykda ýakyn sebitdäki goňşy döwletler tarapyndan taýýarlanan we neşir edilen töwegelçiliklere degişli maglumatlar bilen tanyşmaklygy;

3) töwegelçilikleri ýüze çykarmak we baha bermek boýunça Amallary amala aşyrýan şahslara bildirilýän talaplary öz içine alýan FATF toparynyň maslahatlarynyň düzgünlerini hemmetaraplaýyn öwrenmekligi;

4) ýokarda görkezilen talaplary ulanyp, işgärler we düzüm birlikler bilen ýakyn hyzmatdaşlykda içerki töwegelçilige baha bermegi geçirmekligi.

51. Töwegelçilikleriniň dolandyrylyşyna baha bermegiň we olary peseltmegiň maksatnamasynda müşderiniň barabarlanmagy boýunça talaplary göz önünde tutmak arkaly, müşderiniň töwegelçilik bilen bagly derejesine (ýagdaýyna) baha bermegiň we bellemegiň kadalary aşakda görkezilen halatlarda kesgitlenmeli:

1) müşderini hyzmat etmäge kabul edilmezinden ön;

2) müşderä hyzmat etmekligiň barşynda (amallary (geleşikleri) amala aşyrmagyň çäklerinde);

3) İçerki gözegçilik kadalarynda göz önünde tutulan beýleki ýagdaýlarda.

VII bap. Müşderileri barabarlamak maksatnamasy

52. Müşderileri barabarlamak boýunça şu maksatly çäreleri ýerine ýetirmeli:

1) müşderi, onuň wekili we (ýa-da) benefisiar eýesi bilen işewürlük gatnaşygyna başlanmazdan ozal, Kanunyň 6-njy maddasynda bellenenlere laýyklykda alnan maglumatlaryň ygtybarlydygynyň barlanylmagyny;

2) müşderiniň, onuň wekiliniň we (ýa-da) benefisiar eýesiniň terrorçylygy maliýeleşdirmäge gatnaşygy hakynda, Kanunyň 13-nji maddasyna gabat gelýän delilleriň gelip gowuşmagynda olaryň hakykatdan hem barlygynyň ýa-da ýoklugynyň barlanylmagyny;

3) Kanunyň 9-njy maddasyna laýyklykda hyzmat edilip durlan we hyzmat etmäge kabul edilen fiziki şahslaryň daşary ýurt jemgyýetçilik wezipeli adamlaryň hataryna degişlidiginiň anyklanylmagyny;

4) müşderiniň geçirýän amallarynyň Kanunda kesgitlenen kadalaryň bozulmalary bilen bagly töwekgelçiligine baha bermek arkaly, onuň ýagdaýynyň (derejesiniň) kesgitlenilmegini;

5) Pullaryň kanunlaşdyrylmagyna garşy göreşiň maliýe çärelerini işläp taýýarlaýan toparyň (FATF) maslahatlaryny berjaý etmeýän döwletde degişlilikde, bellige alnan, ýaşayan ýeri ýa-da ýerleşýän ýeri bolan ýa-da görkezilen döwletde (görkezilen çäkde) bellige alnan bankdaky hasapdan peýdalanýan ýuridik we fiziki şahslary ýüze çykarmaklygy;

6) müşderileriň, olaryň wekilleriniň we (ýa-da) benefisiar eýesiniň barabarlamagynyň netijesinde alnan maglumatlaryň täzelenmegini üpjün etmekden.

53. Amalary amala aşyran şahslaryň müşderileri barabarlamak maksatnamasynda müşderileri, olaryň wekillerini we (ýa-da) benefisiary barabarlamak maksatnamasynda, ýüze çykaran delilleri (maglumatlary) bellemegiň we jemlemegiň, şeýle hem olary täzelemegiň usullaryny öz içine almaly.

Amalary amala aşyran şahs maglumatlaryň we resminamalaryň (olaryň nusgalarynyň), şol sanda müşderi tarapyndan berlen, amalary amala aşyran şahs tarapyndan barabarlamagyň bankara ulgamyndan ýa-da bellige alyş edaralaryndan, şeýle hem kanunçylykda gadagan edilmedik gaýry çeşmelerden alnan bank amallaryny amala aşyrmak üçin esas bolup durýan resminamalaryň esasynda barabarlama maglumatlaryny kesgitleýär. Barabarlamagy geçirmek maksady bilen müşderä degişli soraglaryň ýygyndysyny doldurmaklyk teklipl edilip biliner.

54. Dahysyz banklara barabarlama geçiren ýagdaýynda, amalary amala aşyran şahs Wolfsberg topary tarapyndan işlenip düzülen görnüş boýunça dahysyz bank tarapyndan doldurylan sowalnamada saklanýan maglumatlary ulanyp biler.

55. Amalary amala aşyran şahs aşakdaky ýagdaýlarda maglumatlaryň elektron binýadynda müşderileriň barabarlanýlmasyň geçirilmeginiň barşynda kesgitlenilen (mundan beýläk – müşderileriň sowalnamalarynyň elektron binýady) maglumatlary bellige alýar:

1) ýazmaça görnüşinde pul serişdeleri bilen amalary amala aşyrmagyň şertnamalary, şol sanda elektron görnüşinde bank hasaplaryny açmagyň şertnamalary baglaşylan ýagdaýynda;

2) hökmany gözegçiligi amala aşyrmak üçin geleşikleriň we amalaryň daşary ýurt pulundaky ýa-da milli puldaky çäklendirme möçberine deň ýa-da ýokary bolan bir gezeklik amalary amala aşyran müşderiler tarapyndan pul serişdeleri bilen amalary amala aşyrylanda;

3) amala aşyrylandygyna ýa-da amala aşyrylmandygyna bagly bolmazdan, hökmany gözegçilige degişli bolan pul serişdeleri bilen amallar amala aşyrylanda;

4) kanunçylyga laýyklykda we (ýa-da) barabarlama boýunça agentlik bilen şertnamada göz önünde tutulan ýagdaýlarda elektron gapjygyň eýesi barabarlanýlanda.

56. Müşderileriň sowalnamalarynyň maglumatlar binýadyna barabarlama maglumatlary müşderiniň sowalnamasyny doldurmak arkaly girizilýär.

Müşderiniň wekili baradaky barabarlama maglumatlary amalary amala aşyran şahsyň müşderisiniň sowalnamasynda bellige alynýar.

Türkmenistanyň raýatlaryna, daşary ýurt raýatlaryna we Türkmenistanda şahsy şahadatnamasy bolan şahslara degişlilikde sowalnama düzülende, şahsyýeti tassyklaýan resminamalaryň rekwizitleri hökmünde barabarlama belgisi ulanylýar.

Barabarlamanıň geçirilmegi barabarlama boýunça agentlige tabşyrylan ýagdaýynda, amalary amala aşyran şahsyň müşderisiniň sowalnamasynyň maglumatlarynyň elektron binýadynyň barabarlama boýunça agentligiň ýöredilmegine ýol berilýär. Bu ýagdaýda barabarlama boýunça agentlik amalary amala aşyran şahsa amalary amala aşyran şahsyň müşderisiniň sowalnamasynyň maglumatlarynyň elektron binýadyna bolan operativ elýeterlilik üpjün etmeli.

57. Müşderileriň her bir topary üçin (fiziki şahslar, hususy telekeçiler, kärhanalar we korrespondent-banklary) amalary amala aşyran şahs tarapyndan amalary amala aşyran şahsyň içerki resminamasy bolup durýan müşderiniň sowalnamasy işlenip düzülýär.

58. Müşderiniň sowalnamasy standart ýa-da giňişleýin görnüşinde bolup bilýär.

Müşderiniň standart görnüşindäki sowalnamasy aşakdakylary özünde saklamaly:

1) Kanunynyň 6-11-nji maddalaryna laýyklykda bellige alynýan barabarlama maglumatlaryň sanawy;

2) fiziki şahslar we hususy telekeçiler üçin amalary amala aşyran şahslar bilen şertnama gatnaşyklarynyň görnüşi (hasabyň görnüşi);

3) “Gulluk maglumaty” analitiki bölümi.

Müşderiniň giňişleýin görnüşindäki sowalnamasy, şeýle-de şu Talaplaryň 2-nji goşundysyna laýyklykda goşmaça barabarlama maglumatlaryny özünde saklaýar. Barabarlamanıň bankara ulgamynyň üsti bilen barabarlama geçirilen ýagdaýynda, amalary amala aşyran şahs içerki gözegçiligiň kadalarynda şu Talaplaryň 2-nji goşundysyna laýyklykda goşmaça barabarlama maglumatlaryny kesgitleýär.

Amalary amala aşyran şahsyň çözgüdi boýunça müşderiniň sowalnamasy amalary amala aşyran şahs tarapyndan müşderileri barabarlamak boýunça giňişleýin çäreleri ulanmak üçin zerur hasaplanylýan gaýry maglumatlar bilen doldurylyp biliner.

Müşderiniň sowalnamasynda görkezilýän üçünji şahslaryň (korrespondent-banklaryndan daşary) barabarlama maglumatlarynyň göwrümi kesgitlenilende, amalary amala aşyran şahs müşderiniň üçünji şahsa degişlilikde eýe bolan we degişlilikde üçünji şahsyň barabarlanylýan barabarlama maglumatlarynyň göwrümini göz önünde tutmak bilen, standart görnüşli sowalnama üçin kesgitlenilen hökmany maglumatlaryň sanawyna goldanylýar.

59. Sowalnamanyň “Gulluk maglumaty” analitiki bölümünde aşakdakylar görkezilýär:

1) müşderi bilen işiň töwegelçilik derejesiniň berilmegi (jemleýji we ülnüň her bir ugry boýunça);

2) ülnüň ugry boýunça töwegelçiligiň ýokary derejesiniň berilmegi;

3) amal şübheli diýip ykrar edilen ýagdaýynda, jogapkär wezipeli adam geljekde möçber deň görnüşde, häsiýetinde we olaryň amala aşyrylyş ýygylgynda ujypsyz üýtgetmeler bolan ýagdaýynda munuň ýaly amallar boýunça habarnamalary düzmezlik barada çözüdi kabul edilen (pul serişdeleri bilen şübheli amallary ýüze çykarmagyň başga ölçütlerine we alamatlaryna laýyklyk ýok bolan ýagdaýynda) müşderä degişlilikde amallary amala aşyrýan şahsyň geljekki hereketleri barada çözüdi;

4) jogapkär wezipeli adam tarapyndan şübhe döredýän pul serişdeleri bilen amallar ýüze çykarylanda, amallary amala aşyrýan şahs öz hereketlerini töwegelçilikleriň çäklendirilmegine (peseldilmegine) gönükdirilen müşderä degişlilikde amallary amala aşyrýan şahsyň geljekki hereketleri we ony ýerine ýetirmegiň möhleti barada çözüdi;

5) jogapkär wezipeli adamyň terrorçylyk işine gatnaşýan şahslara degişlilikde serişdeleri doňdurmak we (ýa-da) pul serişdeleri bilen amallary gabamak barada çözüdi;

6) jogapkär wezipeli adamyň maglumatlaryň hakykylygyny tassyklamak we ony ýerine ýetirmegiň möhleti barada çözüdi;

7) müşderi-kärhananyň benefisiar eýesi hökmünde, müşderi-kärhananyň ýeke-täk ýerine ýetiriji edarasynyň wezipesini ýerine ýetirýän şahslary ýa-da onuň kollegial ýerine ýetiriji edarasyna baştutanlyk edýän taraplary (benefisiar eýesini ýüze çykarmak mümkin bolmadyk ýagdaýynda) ykrar etmek üçin deliller;

8) müşderileriň çäklendirme möçberine deň ýa-da ondan ýokary bolan (oňa barabar derejede daşary ýurt pulunda resmi hümmeti boýunça) pul serişdeleri bilen bir gezeklik we (ýa-da) şübheli amallary barada maglumatlar:

a) pul serişdeleri bilen amallaryň amala aşyrylýan senesi we ýeri;

b) pul serişdeleri bilen amallaryň möçberi;

ç) ygtyýarly edilen döwlet edarasynyň kadalaşdyryjy hukuk namalaryna laýyklykda pul bilen geleşikleriň we amallaryň görnüşleri.

Müşderileriň pul serişdeleri bilen şübheli amallary üçin görkezilen maglumatlaryň ýerine aşakdakylar ulanylyp biliner:

a) amallary amala aşyrýan şahs tarapyndan Ygtyýarly edara ugradylan ýörite gulluk maglumatlaryň belgisi;

b) pul serişdeleri bilen amallaryň amala aşyrylýan senesi;

ç) şu Talaplaryň 4-nji goşundysyna laýyklykda pul serişdeleri bilen şübheli amallaryň alamatlary ýa-da hökmany gözegçilige degişli bolan pul serişdeleri bilen amallary ygtyýarly edilen döwlet edarasynyň kadalaşdyryjy hukuk namalaryna laýyklykda pul serişdeleri bilen geleşikleriň we amallaryň şübhelilik alamatynyň şertli belgisi;

9) şu Talaplaryň otuz altynjy bölegine laýyklykda berlen müşderiniň topary;

10) sowalnamanyň doldurylan we täzelenen (işjeňleşdirilen) senesi;

11) barabarlama maglumatlarynyň ýokdugynyň sebäpleri we amallary amala aşyran şahs tarapyndan olary almaklygyň çäreleri;

12) müşderi barada düşünje döretmek üçin zerur bolan gaýry maglumatlar.

60. Giňişleýin görnüşindäki sowalnama aşakdaky görnüşde doldurylýar:

1) işi amallary amala aşyran şahs tarapyndan töwekgelçiligiň ýokary jemleýji derejesi bilen bahalandyrylýan müşderiler boýunça;

2) korrespondent-banklary boýunça;

3) jogapkär wezipeli adamyň çözüdi boýunça;

4) amallary amala aşyran şahsyň içerki gözegçiliginiň kadalarynda göz önünde tutulan gaýry deliller boýunça.

61. Amallary amala aşyran şahs aşakdakylary üpjün etmäge borçlanýar:

1) jogapkär wezipeli adamlara, ýörite bölümiň işgärlerine, müşderilere hyzmaty amala aşyran amallary amala aşyran şahsyň işgärlerine müşderiniň sowalnama-synyň maglumatlarynyň elektron binýadyna bolan operatiw elýeterlilik;

2) müşderiler we olaryň benefisiar eýeleri barada maglumatlary olary daşary ýurt jemgyýetçilik wezipeli adamlara, halkara guramasynyň wezipeli adamlaryna, Türkmenistanyň Prezidenti tarapyndan kesgitlenilýän Türkmenistanyň döwlet wezipeleriniň sanawyna goşulan wezipeleri eýeleýän adamlaryna, olaryň maşgalalarynyň agzalaryna we olara ýakyn şahslara degişli etmek maksady bilen, barlaglaryň taryhynyň netijelerini (barlagyň senesini, deň gelmeleriň barlygyny (ýoklugyny), deň gelmeler bolan ýagdaýynda müşderiler barada maglumatlary) görkezmek bilen, programma ýoly bilen barlamak;

3) üç aýda azyndan bir gezek terrorçylyk işine gatnaşýan guramalaryň we fiziki şahslaryň sanawyna kesgitlenilen tertipde goşulan taraplary ýüze çykarmak maksady bilen, barlaglaryň taryhynyň netijelerini (barlagyň senesini, deň gelmeleriň barlygyny (ýoklugyny), deň gelmeler bolan ýagdaýynda müşderiler barada maglumatlary) görkezmek bilen, programma ýoly bilen müşderiler we olaryň benefisiar eýeleri barada maglumatlary barlamak.

62. Amallary amala aşyran şahs müşderiniň sowalnamasynyň maglumatlarynyň elektron binýadynda saklanýan müşderiler baradaky maglumatlaryň, şol sanda tehnik we programma serişdeleri bozulan (näsaz) ýagdaýynda abatlygyny we dolulygyny üpjün etmeli.

Müşderiniň sowalnamasynyň maglumatlarynyň elektron binýadynda saklanýan maglumatlary amallary amala aşyran şahs maglumat, maglumat bermek we maglumaty goramak hakyndaky kanunçylygyň talaplaryny berjaý etmek bilen, ýaýradýar we (ýa-da) berýär.

63. Amallary amala aşyran şahsyň müşderisiniň sowalnamasynyň saklanyş möhleti müşderiniň barabarlanylmasynyň netijesinde alnan maglumatlary we resminamalary (olaryň nusgalaryny) saklamak üçin Kanunynyň 12-nji maddasynyň altynjy böleginde görkezilen möhlete laýyk gelmeli.

64. Amallary amala aşyran şahsyň müşderisiniň sowalnamasynyň maglumatlarynyň elektron binýady aşakdakylary üpjün etmeli:

1) üýtgetmeleri we (ýa-da) goşmaçalary seretmek mümkinçiligi bilen, şol sanda maglumatlaryň hakykylygyny tassyklamak esasynda müşderiniň sowalnamasynyň taryhyny we her bir müşderi boýunça olary girizmegiň senesini ýöretmek;

2) müşderiniň sowalnamasynyň täzelenmeginiň (işjeňleşdirmegiň) taryhyny ýöretmek (müşderiniň sowalnamasy haçan we kim tarapyndan täzelendi (işjeňleşdirildi));

3) üýtgetmeleriň kitabyňy ýöretmek (haçan, kim tarapyndan we müşderiniň sowalnamasyna nähili üýtgetmeler girizildi);

4) berlen ölçütleri kanagatlandyran müşderiniň sowalnamalaryny saýlamaga (gözden geçirmäge) mümkinçilik berýän gözleg ulgamynyň bolmagy. Bu ýagdaýda gözleg müşderiniň barabarlama maglumatynyň islendigi boýunça amala aşyrylýar;

5) müşderileriň, şol sanda amalary amala aşyran şahs tarapyndan hyzmat edilýän kärhanalaryň we bu kärhananyň ýolbaşçysy, esaslandyryjysy ýa-da benefisiar eýesi bolup durýan fiziki şahslaryň arasyndaky maglumatlary aragatnaşyklaryny görkezmek, şeýle hem biri-biri bilen bagly bolan müşderileri gözlemek;

6) müşderileriň sowalnamalaryny çap etmek.

65. Müşderiniň sowalnamasynyň maglumatlarynyň elektron binýadynda müşderileriň sowalnamasy doldurylanda, müşderiniň maglumatlary (häsiýetnamalary, ölçegleri) ýok bolan ýagdaýynda, degişli öýjük doldurylman biliner, onda kese çyzygyň goýulmagyna ýa-da “ýok”, “ýok bolmak”, “eýe däl” sözleriniň görkezilmegine ýol berilýär.

66. Häzirki (hasaplaşyk) bank hasaby açylýan täze müşderilere degişlilikde sowalnamanyň düzülmegi kanunçylyga laýyklykda berilýän resminamalaryň esasynda bu hasap açylmazyndan öň amala aşyrylýar. Müşderiniň häzirki (hasaplaşyk) bank hasaby açylandan soň bir aýyň dowamynda amalary amala aşyran şahs onuň sowalnamasyna bu hasap açylan pursatynda ýok bolan maglumatlary goşýar. Amalary amala aşyran şahsyň we müşderiniň arasyndaky şertnamada jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileriň kanunlaşdyrylmagynyň, terrorçylygyň maliýeleşdirilmeginiň we köpçülikleýin gyryş ýaragynyň ýaýradylmagynyň maliýeleşdirilmeginiň önüni almak boýunça kanunçylyga laýyklykda üstüne ýüklenilen borçlary ýerine ýetirmek üçin amalary amala aşyran şahsa zerur bolan maglumatlaryň we resminamalaryň (olaryň nusgalarynyň) müşderi tarapyndan berilmeginiň tertibi we şertleri kesgitlenilip biliner.

67. Amalary amala aşyran şahs müşderiler barada ozal alnan barabarlama maglumatlaryň dogrulygynda we takyklygynda şübhe bolan ýagdaýynda, şeýle hem müşderä degişlilikde barabarlama boýunça giňişleýin çäreler ulanylan ýagdaýynda, maglumatlaryň hakykylygyny tassyklamaklyk amala aşyrylar.

68. Amalary amala aşyran şahs maglumatlaryň hakykylygyny tassyklamaklygy amala aşyrmak üçin aşakdakylara hukukly:

1) kanunçylyga laýyklykda kesgittenilen tertipde we çäklerde döwlet edaralaryndan we gaýry kärhanalardan müşderi barada maglumaty soramak we almak;

2) hususy telekeçiniň, kärhananyň berlen barabarlama maglumatlaryny döwlet edaralary tarapyndan berlen maglumatlar bilen deňeşdirmek;

3) şahsy duşuşykda, telefon arkaly, ýazmaça, elektron poçtanyň üsti bilen müşderi, onuň wekili bilen aragatnaşygy saklamak;

4) amalary amala aşyrýan şahsyň içerki gözegçiliginiň kadalarynda kanunçylyga garşy çykmaýan maglumatlaryň hakykylygyny tassyklamaklygyň gaýry usullaryny kesgitlemek.

69. Müşderileriň, olaryň wekilleriniň barabarlanylmasynyň barşynda amalary amala aşyrýan şahs tarapyndan alnan maglumatlar we resminamalar (olaryň nusgalary), müşderä degişlilikde maglumatlaryň hakykylygyny tassyklamaklygyň barşynda amalary amala aşyrýan şahs tarapyndan alnan we düzülen gaýry maglumatlar hasabyň her bir eýesine resmileşdirilýän işe ýerleşdirilip bilinýär.

70. Amalary amala aşyrýan şahslar müşderiniň sowalnamasynda bar bolan ähli maglumatlary täzelemeli (işjeňleşdirmeli):

1) işine töwegelçiligiň ýokary jemleýji derejesi berlen müşderiler boýunça – senenama ýylyň dowamynda azyndan bir gezek;

2) işine töwegelçiligiň orta jemleýji derejesi berlen müşderiler boýunça – iki senenama ýylyň dowamynda azyndan bir gezek;

3) işine töwegelçiligiň pes jemleýji derejesi berlen müşderiler boýunça – üç senenama ýylyň dowamynda azyndan bir gezek.

71. Amalary amala aşyrýan şahs hususy telekeçi, kärhana we fiziki şahs bolup durýan müşderilere olaryň tassyklamagy we müşderileriň sowalnamasynyň maglumatlaryny täzelemek (işjeňleşdirmek) maksady bilen, ulanmak üçin olar tarapyndan ozal berlen barabarlama maglumatlaryny bermäge hukuklydyr.

72. Bir gezeklik amalary amala aşyrýan müşderileriň barabarlama maglumatlary olar aşakdaky pul serişdeleri bilen amalary amala aşyran tüzelenilýär (işjeňleşdirilýär):

1) hökmany gözegçiligi amala aşyrmak üçin geleşikleriň we amalaryň daşary ýurt pulundaky ýa-da milli puldaky çäklendirme möçberine deň ýa-da ýokary bolan pul serişdeleri bilen amallar;

2) hökmany gözegçilige degişli bolan pul serişdeleri bilen amallar.

73. Müşderiniň sowalnamasynyň maglumatlarynyň elektron binýadyna amalary amala aşyrýan şahs aşakdakylary goşmaga borçlanýar:

1) müşderi bolup durmaýan, bir gezeklik amalary amala aşyrýan täze müşderiniň barabarlama maglumatlary – onuň bilen ýazmaça görnüşde pul serişdeleri bilen amalary amala aşyrmagyň şertnamasy baglaşylandan soň 3 iş gününüň dowamynda;

2) bir gezeklik amalary amala aşyrýan täze müşderiniň barabarlama maglumatlary – hökmany gözegçiligi amala aşyrmak üçin geleşikleriň we amalaryň daşary ýurt pulundaky ýa-da milli puldaky çäklendirme möçberine deň

ýa-da ýokary bolan pul serişdeleri bilen amallar ýa-da hökmany gözegçilige degişli bolan pul serişdeleri bilen amallar amala aşyrylandan soň 3 iş gününüň dowamynda;

3) müşderiniň sowalnamasynda görkezilen maglumatlardan tapawutlanýan barabarlama maglumatlary – olar müşderi tarapyndan berlenden we (ýa-da) amallary amala aşyrýan şahs tarapyndan alnandan soň 3 iş gününüň dowamynda;

4) barabarlama boýunça agentligi tarapyndan amallary amala aşyrýan şahsa berlen müşderiniň barabarlama maglumatlary – olar amallary amala aşyrýan şahs barabarlama boýunça agentliginden alnandan soň 3 iş gününüň dowamynda;

5) müşderiniň pul serişdeleri bilen şübheli amallary barada maglumatlar – ýörite gulluk maglumatlary Ygtyýarly edara ugradylandan soň 3 iş gününüň dowamynda;

6) hökmany gözegçiligi amala aşyrmak üçin geleşiklerini we amallaryň daşary ýurt pulundaky ýa-da milli puldaky çäklendirme möçberine deň ýa-da ýokary bolan bir gezeklik amallary amala aşyrýan müşderileriň pul serişdeleri bilen amallary barada maglumatlar (elektron pullary bilen amallardan daşary) – ol amala aşyrylandan soň 3 iş gününüň dowamynda;

7) hususy telekeçi, kärhana we fiziki şahs bolup durýan müşderilere olaryň tassyklamagy we müşderileriň sowalnamasynyň maglumatlaryny täzelemek (işjeňleşdirmek) maksady bilen, ulanmak üçin olar tarapyndan ozal berlen barabarlama maglumatlaryny müşderi tarapyndan olar berlenden we (ýa-da) amallary amala aşyrýan şahs tarapyndan alnandan soň 7 iş gününüň dowamynda.

74. Müşderiniň sowalnamalarynda saklanýan täzelenmeler (işjeňleşdirmeler), amallary amala aşyrýan şahsyň müşderileriniň hasaplary boýunça bu müşderiler bilen aragatnaşygy kesgitlemek mümkinçiligi bolmadyk ýagdaýynda sowalnamany täzelemegiň (işjeňleşdirmegiň) kesgitlenilen möhletinden oň 6 aýyň dowamynda olaryň töleg gözükdirmesiniň esasynda amallar geçirilmeyän ýa-da amallary amala aşyrýan şahsyň müşderileriniň hasaplary boýunça müşderileriň sowalnamalaryny täzelemek (işjeňleşdirmek) üçin kesgitlenilen möhletiň dowamynda olaryň töleg gözükdirmesiniň esasynda amallar geçirilmeyän ýagdaýynda, hökmany däl bolup durýar.

VIII bap. Amallary ýüze çykarmagyň maksatnamasy

75. Amallary ýüze çykarmagyň maksatnamasy şulary öz içine almaly:

1) Kanunyň 5-nji maddasyna laýyklykda, hökmany gözegçilige degişli amallary;

2) Kanunyň 10-njy we 11-nji maddalaryna laýyklykda, maglumatlary resminamalaýyn berkitmäge degişli bolan amallary;

3) müşderi tarapyndan adaty bolmadyk uly ýa-da görnüp duran ykdysady manysy ýa-da görünýän kanuny maksady bolmadyk amallaryň, has takygy olar jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileriň kanunlaşdyrylmak, terrorçylygy maliýeleşdirmek we köpçülikleýin gyryş ýaragynyň ýaýradylmagynyň maliýeleşdirilmek maksadyna gönükdirilmegi bilen bagly şübhe döredýän, şübheli amallaryň alamatlarynyň häsiýetlendirilmegi;

4) müşderiniň amala aşyryan amallarynyň şübheli diýlip yglan edilmegi baradaky çözügüt ygtyýarnamaly taraplar müşderiniň maliýe ýagdaýy we işewürlük abraýy esasynda, onuň wekiliniň we (ýa-da) benefisiaryň abraýyny häsiýetlendirýän maglumatlaryň esasynda çözügüt kabul edilmegi;

5) hökmany gözegçilige degişli bolan amallar (geleşikler) ýüze çykarylandan soň, geçiriljek işler babatynda degişli wezipeli adama ýa-da jogapkär işgäre (hususy telekeçiniň özbaşdak ýerine ýetiren ýagdaýlary hasaba almazdan) soňky netijä gelmek üçin habarly etmegi.

IX bap. Müşderileriň amallaryna ýa-da geleşiklerine gözegçilik etmegiň we olary öwrenmegiň maksatnamasy

76. Müşderiniň amallaryna gözegçilik etmegiň we olary öwrenmegiň maksatnamasynda müşderi barada maglumatlaryň toplanmagyna gönükdirilen çäreleri geçirmekligi we şu aşakdakylary öz içine almalydyr:

1) müşderi tarapyndan amala aşyrylýan hökmany gözegçilige degişli, şeýle hem şübheli amallary ýüze çykarmak boýunça işi, amallary amala aşyryan şahsyň jogapkär işgäriniň ýolbaşçylygynda yzygiderli alnyp barlanylmagyny;

2) amallary amala aşyryan şahsyň jogapkär işgäri, müşderiniň amallaryny ýa-da geleşiklerini gönüden-göni amala aşyryan işgärlerinden alnan şu aşakdaky maglumatlaryň her iş gün seljermesiniň geçirilmegini üpjün etmekligi:

a) çylşyrymly we adaty bolmadyk aýratyn uly möçberdäki, şeýle hem gözgörtele ykdysady manysy ýa-da görünýän kanuny maksady bolmadyk amallar ýa-da geleşikler;

b) Türkmenistanyň kadalaşdyryjy hukuk namalarynda, şeýle hem amallary amala aşyryan şahsyň Içerki gözegçilik kadalarynda kesgitlenen alamatlara laýyk gelýän şübheli amallar ýa-da geleşikler;

ç) hökmany gözegçilige degişli amallar ýa-da geleşikler;

d) müşderi tarapyndan islendik amallaryň ýa-da geleşikleriň amala aşyrylmagynyň barşynda Kanunda göz önünde tutulan talabalaýyk barlagdan we hökmany gözegçilikden boýun gaçyrmak bilen bagly ýüze çykan hereketler;

e) jenaýatçylykly hereketleriň netijesinde alnan pul serişdeleriň ýa-da emlägiň ulanylmagyna şübhe döreyän halatynda, islendik amallar ýa-da geleşikler;

ä) terrorçylyk işi, köpçülikleýin gyryş ýaragynyň ýaýradylmagy we onuň maliýeleşdirilmegi bilen bagly fiziki we ýuridik şahslaryň sanawyndaky şahslaryň ulanylmagyna gönükdirilendigine şübhe döredýän amallar ýa-da geleşikler.

X bap. Maglumatlary resminama arkaly bellemek we jemlemek maksatnamasy

77. Maglumatlary resminama arkaly bellemek we jemlemek maksatnamasy Kanuna, şeýle hem Içerki gözegçilik kadalaryny durmuşa geçirmek maksady bilen delilleri (maglumatlary) kabul etmegiň we kagyz we/ýa-da elektron göterijilerde berkitmegiň tertibini göz önünde tutmalydyr.

78. Maglumaty resminama arkaly bellemek we jemlemek maksatnamasynda ýazyp bellemek üçin şu-maglumatlar göz önünde tutulmaly:

1) hökmany gözegçilige degişli amal baradaky;

2) jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileri kanunlaşdyrylmak, terrorçylygy maliýeleşdirilmek we köpçülikleýin gyryş ýaragynyň ýaýradylmagyny maliýeleşdirilmek maksady bilen amala aşyrylýandygy babatda şübhe döredýän amal baradaky;

3) amalyň adaty bolmadyk häsiýetlidigini görkezýän ölçegleriň we (ýa-da) alamatlaryň haýsy-da bolsa birine eýe bolan amal baradaky.

79. Maglumatlary resminama arkaly bellemek we jemlemek maksatnamasy Kanunyň 11-nji maddasynyň talaplaryna laýyklykda işläp düzülmeli we delilleri özünde jemleýän amallaryň (geleşikleriň) ýüze çykarylmagyny göz önünde tutmaly.

80. Amalary amala aşyryýan şahslaryň hökmany gözegçilige degişli amalary barada maglumatlary ýygnamak, saklamak, gaýtadan işlemek we geçirmek düzgünlerine degişli bolmadyk şahslara elýeterlilikniň çäklendirilmegi üçin şular bilen üpjün etmeli:

1) müşderiler, amallar ýa-da geleşikler bilen baglanyşykly ähli maglumatlaryň ýörite goralýan elektron görnüşinde saklanylmagyny;

2) müşderiler baradaky şeýle hem olaryň amalary bilen baglanyşykly resminamalarda (resminamalaryň ýüzünde) amalary amala aşyryýan şahsyň işgärleri tarapyndan görülen çäreler babatynda bellikleriň goýulmagynyň gadagan edilmegini;

3) jogapkär işgäriň işi bilen bagly ähli kagyz we elektron görnüşindäki resminamalaryň we beýleki maglumatlaryň (hasabatlar, dykgatnamalar, teklipler we ş.m.) amalary amala aşyryýan şahsyň işi bilen bagly gaýry resminamalardan aýratynlykda goragly saklanylmagyny.

81. Amalary amala aşyryýan şahslar ähli amallar ýa-da geleşikler amala aşyrylanda, şeýle hem müşderiniň talabalaýyk barlagyny geçirenlerinde Kanuna we Içerki gözegçilik kadalaryna, şu talaplara laýyklykda amalary amala aşyryýan şahslaryň görnüşleri boýunça müşderiniň talabalaýyk barlagy üçin zerur resminamalaryň sanawy esasynda müşderi, peýda alyjy, benefisiar eýesi we amal ýa-da geleşik barada maglumatlary resminamalaýyn bellige almaga we alnan maglumatlary we resminamalary (ýa-da olaryň nusgalaryny) saklamaga borçly we bu maglumatlary we resminamalary (ýa-da olaryň nusgalaryny) degişli döwlet edaralary üçin elýeterli bolmagyny üpjün etmeli.

82. Amalary amala aşyryýan şahslar milli we halkara amallaryna ýa-da geleşiklere degişli ähli maglumatlary müşderi bilen işewür gatnaşyklar bes edilenden soň azyndan 5 (bäş) ýylyň dowamynda saklamaga borçludylar, şeýle hem müşderileriň amalary barada ygtyýarly edaranyň we gaýry degişli döwlet edaralarynyň resmi sowallaryna we talaplaryna dessin we hemmetaraplaýyn hereket etmäge mümkinçilik berýän netijeli ulgamlaryň we düzgünleriň bolmagyny üpjün etmelidirler.

83. Amalary amala aşyran şahslar tarapyndan Ygtyýarly edara berilýän hökmany gözegçilige degişli amallar ýa-da geleşikler, şeýle hem müşderi, peýda alyjy we benefisiar eýesi barada maglumatlar öz içine şulary almalydyr:

- 1) giriş maglumatlar;
- 2) amalary amala aşyran şahs barada barabarlaýan maglumatlar;
- 3) amalaryň ýa-da geleşikleriň gatnaşyjylary;
- 4) amalaryň ýa-da geleşikleriň peýda alyjylary, benefisiar eýeleri barada maglumatlar;
- 5) amalaryň ýa-da geleşikleriň şübhelidigini tassyklaýan maglumatlar;
- 6) amal ýa-da geleşik barada mümkin bolan goşmaça maglumatlar.

84. Kanunyň 5-nji maddasynyň birinji we ikinji böleklerinde göz önünde tutulan hökmany gözegçilige degişli amallar ýa-da geleşikler barada maglumatlar resminamalaýyn bellige alynýar, saklanýar we döwlet dilinde ygtyýarly edara Kanuna laýyklykda şu möhletlere laýyklykda ugradylýar:

1) Kanunyň 4-nji maddasynyň birinji böleginiň 1-nji, 5-nji, 8-nji, 16-njy bentlerinde görkezilen amalary amala aşyran şahslar tarapyndan bölünip berlen aragatnaşyk kanallary arkaly elektron usulda amalyň ýa-da geleşigiň edilen gününüň yzyndaky iş gününden gijä goýmazdan;

2) işiniň görnüşi diňe daşary ýurt puluny çalyşmak amalaryny gurayan ýuridik şahslar tarapyndan bölünip berlen aragatnaşyk kanallary arkaly elektron usulda ýa-da kagyz görterijide amalyň edilen gününüň yzyndaky iş gününden gijä goýmazdan;

3) Kanunyň 4-nji maddasynyň birinji böleginiň 9-njy, 17-nji bentlerinde görkezilen amalary amala aşyran şahslar tarapyndan bölünip berlen aragatnaşyk kanallary arkaly elektron usulda ýa-da kagyz görterijide amalyň ýa-da geleşigiň edilen we ýüze çykarylan gününüň yzyndaky iş gününden gijä goýmazdan.

85. Kanunda kesgitlenen kadalaryň bozulmalarynyň önüni almak maksady bilen, amalary amala aşyran şahslar İçerki gözegçilik kadalaryny we olary durmuşa geçirmegiň maksatnamasyny işläp taýýarlaýarlamaýy we tassyklamaly, şeýle hem olaryň talaplarynyň ýerine ýetirilişine jogapkärçilik çekmeli.

86. Amalary amala aşyran şahslar özleriniň Türkmenistanyň çäginde we onuň çäginde daşarda ýerleşýän şahamçalary, wekillikleri, golçur kärhanalary tarapyndan içerki gözegçilik kadalarynyň berjaý edilmegini we durmuşa geçirilmegini üpjün etmäge borçludur. Eger Türkmenistanyň çäginde daşarda ýerleşýän şahamçalary, wekillikleri ýa-da golçur kärhanalary hereket edýän döwletiň çäginde, Kanunda göz önünde tutulan çäreleri düzgünleşdirýän kanunçylyk kadalary onçakly berk bolmadyk halatynda, amalary amala aşyran şahslar Kanunyň talaplaryny şol döwletiň kanunçylygynda ygtyýar berilýän derejede ulanmalydyrlar.

87. Amalary amala aşyran şahslar özleriniň Türkmenistanyň çäginde daşarda ýerleşýän şahamçalary, wekillikleri, golçur kärhanalary tarapyndan, ýerleşýän döwletleriniň kanunçylygyna garşy gelýändigini sebäpli, İçerki gözegçilik kadalarynyň berjaý edilmeginiň we durmuşa geçirilmeginiň mümkin dälidiginiň hakyky ýagdaýlary barada Ygtyýarly edara habar bermäge borçludyrlar.

88. Kanunyň we ondan gelip çykýan kadalaşdyryjy hukuk namalarynyň talaplarynyň we düzgünleriniň amala aşyran şahslar tarapyndan ýerine ýetirilişine, şeýle hem içerki gözegçiligiň guralyşyna we geçirilişine gözegçiligi özlerniň ygtyýarlylyklaryna laýyklykda we Türkmenistanyň kanunçylygynda bellenen tertipde Ygtyýarly edara we beýleki döwlet edaralary tarapyndan amala aşyrylýar.

89. Şu Talaplar bilen kadalaşdyrylmadyk düzgünler Türkmenistanyň beýleki kadalaşdyryjy hukuk namalary bilen düzgünleşdirilýär.

Jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileriň kanunlaşdyrylmagyna, terrorçylygyň maliýeleşdirilmegine we köpçülikleýin gyryş ýaragynyň ýaýradylmagynyň maliýeleşdirilmegine garşy hereket etmek boýunça içerki gözegçiligiň kadalaryna bildirilýän talaplar
1-nji Goşundy

Müşderi bilen işe töwekgelçilikleri paýlamagyň üç derejeli nusgasynyň esasynda töwekgelçiligiň netije derejesini bermegiň MATRISASY

Ugurlaryň derejesi			Müşderi bilen işiň töwekgelçiligiň netije derejesi
Müşderiniň esasy ugry boýunça töwekgelçilik	Geografiki sebit boýunça töwekgelçilik	Amallaryň görnüşleri boýunça töwekgelçilik	
pes	pes	pes	pes
pes	pes	orta	pes
pes	pes	ýokary	pes
pes	orta	pes	pes
pes	orta	orta	pes
pes	orta	ýokary	orta
pes	ýokary	pes	pes
pes	ýokary	orta	orta
pes	ýokary	ýokary	orta
orta	pes	pes	pes
orta	pes	orta	orta
orta	pes	ýokary	orta
orta	orta	pes	orta
orta	orta	orta	orta
orta	orta	ýokary	orta
orta	ýokary	pes	orta
orta	ýokary	orta	orta
orta	ýokary	ýokary	ýokary
ýokary	pes	pes	orta
ýokary	pes	orta	orta
ýokary	pes	ýokary	ýokary
ýokary	orta	pes	orta
ýokary	orta	orta	ýokary
ýokary	orta	ýokary	ýokary
ýokary	ýokary	pes	ýokary
ýokary	ýokary	orta	ýokary
ýokary	ýokary	ýokary	ýokary

Jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileriň kanunlaşdyrylmagyna, terrorçylygyň maliýeleşdirilmegine we köpçülikleýin gynyş ýaragynyň ýaýradylmagynyň maliýeleşdirilmegine garşy hereket etmek boýunça içerki gözegçiligiň kadalaryna bildirilýän talaplar
2-nji Goşundy

Goşmaça barabarlama maglumatlarynyň SANAWY

1. Fiziki şahslar üçin:

Çykmak üçin wiza barada (eger-de halkara şertnamada Türkmenistanyň çägene wizasyz girmek şertleri göz önünde tutulmadyk bolsa, Türkmenistanyň raýaty bolmaýan şahslar üçin) maglumat, şol sanda wizanyň berlen möhleti; töleýjiniň hasaba alyş belgisi (salgyt edarasynnda hasaba goýlandygyny tassyklaýan resminamanyň esasynda) (bar bolan ýagdaýynda); işleýän ýeri, wezipesi, iş telefon belgisi (bar bolan ýagdaýynda); habarlaşmak üçin telefon belgisi (öý/ykjam); elektron poçtasynyň salgysy (bar bolan ýagdaýynda); ozalky familiýalary (dogulma, nikanyň (laryň) baglaşylmagy we beýl. bellige alnanda) (bar bolan ýagdaýynda); fiziki şahsyň çözgüdini göni we (ýa-da) gytaklaýyn (gaýry şahslaryň üsti bilen) kesgitlemäge (kabul etmekde täsir etmäge) ukyply bolan wekiller, şahslar barada, çözgüdi kabul etmegine fiziki şahsyň munuň ýaly täsiri ýetirýän şahs barada maglumat (bar bolan ýagdaýynda).

2. Hususy telekeçiler üçin:

Çykmak üçin wiza barada (eger-de halkara şertnamada Türkmenistanyň çägene wizasyz girmek şertleri göz önünde tutulmadyk bolsa, Türkmenistanyň raýaty bolmaýan şahslar üçin) maglumat, şol sanda wizanyň berlen möhleti; habarlaşmak üçin telefon belgisi (öý/ykjam); elektron poçtasynyň salgysy (bar bolan ýagdaýynda); internetde saýtynyň salgysy (bar bolan ýagdaýynda); ozalky familiýalary (dogulma, nikanyň (laryň) baglaşylmagy we beýl. bellige alnanda) (bar bolan ýagdaýynda); hasap boýunça çaklanylýan ortaça aýlyk dolanyşygy (umumy nagt pul serişdeleri we dolanyşygy); fiziki şahsyň çözgüdini göni we (ýa-da) gytaklaýyn (gaýry şahslaryň üsti bilen) kesgitlemäge (kabul etmekde täsir etmäge) ukyply bolan wekiller, şahslar barada, çözgüdi kabul etmegine fiziki şahsyň munuň ýaly täsiri ýetirýän şahs barada maglumat (bar bolan ýagdaýynda).

3. Kärhanalar üçin:

habarlaşmak üçin telefon belgileri, elektron poçtasynyň salgysy (bar bolan ýagdaýynda); internetde saýtynyň salgysy (bar bolan ýagdaýynda); bellige alnan esaslyk gaznasynyň möçberi; işgärleriň sany;

beýleki amallary amala aşyran şahslarda açylan hasaplar barada maglumat (bar bolan ýagdaýynda);

hemişelik kontragentler barada maglumat (bar bolan ýagdaýynda);

hasap boýunça çaklanylan ortaça aýlyk dolanyşygy (umumy nagt pul serişdeleri we dolanyşygy);

wekiller barada maglumat;

kärhananyň taryhy, bazardaky ýagdaýy (täzeden guralmak, işiň häsiýetinde üýtgetmeler barada maglumat);

kärhananyň ýolbaşçylaryň, baş hasapçysynyň we (ýa-da) kesgitlenilen tertipde kärhananyň adyndan hereket etmäge hukuk berlen gaýry ygtyýarlandyrylan wezipeli adamlaryň esaslyk gaznasynda paýy 25 göterimden ýokary bolmak bilen, beýleki kärhanalaryň esaslandyryjylary (gatnaşyjylary) ýa-da beýleki kärhanalaryň eýeleri bolup durýandygy barada maglumat (bu kärhanalar barada maglumat);

esaslyk gaznasynda paýy 25 göterimden ýokary bolmak bilen, esaslandyryjylaryň (gatnaşyjylaryň) ýa-da eýeleriň ýa-da benefisiar eýeleriň esaslyk gaznasynda paýy 25 göterimden ýokary bolmak bilen, beýleki guramalaryň esaslandyryjylary (gatnaşyjylary), beýleki kärhanalaryň eýeleri ýa-da ýolbaşçylary bolup durýandygy barada maglumat (bu kärhanalar barada maglumat);

şahamçalar, wekilçilikler, golçur kärhanalar hakynda maglumat (şol sanda daşary ýurtdaky) (bar bolan ýagdaýynda);

bu kärhananyň çözgüdini göni we (ýa-da) gytaklaýyn (gaýry kärhanalaryň üsti bilen) kesgitlemäge ukyply bolan ýa-da bu kärhana tarapyndan olaryň kabul edilmegine täsir edip bilýän, şeýle hem çözgüdi kabul etmegine bu kärhananyň munuň ýaly täsiri ýetirýän kärhanalar barada maglumat (bar bolan ýagdaýynda).

4. Korrespondent-banklar üçin:

guramaçylyk-hukuk görnüşi;

bank we döwlet barabarlama şertli belgileri (meňzeş ýeke-täk barabarlama şertli belgisi);

bank amallaryny ýerine ýetirmek üçin ýörite rugsatnamanyň (ygtyýarnamanyň) belgisi, berlen senesi, kim tarapyndan berleni;

habarlaşmak üçin telefon we faks belgileri, elektron poçtanyň salgysy;

internetde saýtynyň salgysy (bar bolan ýagdaýynda);

jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileriň kanunlaşdyrylmagynyň, terrorçylygyň maliýeleşdirilmeginiň we köpçülikleýin gyryş ýaragynyň ýaýradylmagynyň maliýeleşdirilmeginiň önüni almak maksady bilen, korrespondent-banklary tarapyndan kabul edilýän guramaçylyk çäreleri barada maglumat;

amallary amala aşyran şahsa degişlilikde döwlet edaralary tarapyndan soňky 3 ýylyň içinde jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileriň kanunlaşdyrylmagynyň, terrorçylygyň maliýeleşdirilmeginiň we köpçülikleýin gyryş ýaragynyň ýaýradylmagynyň maliýeleşdirilmeginiň önüni almak çygrynda kanunçylygyň bozulmagy üçin çäreleriň görlendigi barada maglumat (bozulmalaryň görnüşleri);

korrespondent-bankyň ýerleşýän ýurdunyň gözegçilik edarasynyň ady we ýerleşýän ýeri, olaryň geçirýän çäreleriniň döwürliligi;

bankyň taryhy, işewürlik abraýy, bank amallary boýunça ýöriteleşdirmesi, halkara reýting agentlikleri tarapyndan berlen reýting derejesi, bazarda eýeleýän ugry we bäsdeşlik, täzeden guramak, işiň görnüşlerinde üýtgetmeler barada maglumat; amallary amala aşyrýan şahsyň esaslandyryjysynyň, benefisiar eýeleriniň beýleki amallary amala aşyrýan şahslaryň (kärhanalarynyň) esaslandyryjylary (gatnaşyjylary) bolup durýandygy barada maglumat (bu amallary amala aşyrýan şahslar barada maglumat); esaslandyrylan bölümleriň bar bolmagy we sany barada maglumat; golçur kärhanalary barada maglumat; soňky auditorçylyk barlagynyň senesini görkezmek bilen amallary amala aşyrýan şahsyň buhgalterçilik hasabatlylygynyň dogrulygynyň audit barlagyny amala aşyrýan auditorçylyk kärhananyň (auditoryň – hususy telekeçiniň) ady, şeýle hem audotirçylyk netijenamany bermek mümkinçiligi barada maglumat.

Jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileriň kanunlaşdyrylmagyna, terrorçylygyň maliýeleşdirilmegine we köpçülikleýin gyryş ýaragynyň ýaýradylmagynyň maliýeleşdirilmegine garşy hereket etmek boýunça
içerki gözegçiligiň kadalaryna bildirilýän talaplar
3-nji Goşundy

Habarnama goşulmaga degişli bolan pul serişdeleri bilen amallar barada maglumatlaryň

SANAWY

1. Müşderiniň ady (familiýasy, adynyň baş harplary).
2. Pul serişdeleri bilen amallaryň görnüşi.
3. Kontragentiň ady (familiýasy, adynyň baş harplary).
4. Pul serişdeleri bilen amallaryň möçberi.
5. Pul serişdeleri bilen amallary şübhe döredýän amallara degişli etmek üçin esaslar.
6. Habarnamany düzen işgäriň goly, familiýasy, adynyň baş harplary we wezipesi.
7. Habarnamanyň düzülen senesi.
8. Amallary amala aşyrýan şahsyň jogapkär wezipeli adamynyň pul serişdeleri bilen amallary şübheli diýip ykrar etmeginiň (ykrar etmezliginiň) rezolýusiýasy we kabul edilen çözüdiň esaslandyrylmasy.

Pul serişdeleri bilen şübheli amallary ýüze çykarmagyň ölçütleri we alamatlary

1) Eger-de pul serişdeleri bilen amallaryň gatnaşyjysy offşor zolagynda bellige alnan ýa-da şol zolakda ýerleşýän bolsa, amallary amala aşyrýan şahsyň müşderisi tarapyndan hökmany gözegçiligi amala aşyrmak üçin geleşikleriň we amallaryň daşary ýurt pulundaky ýa-da milli puldaky çäklendirme möçberine deň ýa-da ýokary bolan pul serişdeleriň geçirilmegi (alynmagy);

2) offşor zolagynda açylan (açyk bolan) hasaba (hasapdan) amallary amala aşyrýan şahsyň müşderisi tarapyndan hökmany gözegçiligi amala aşyrmak üçin geleşikleriň we amallaryň daşary ýurt pulundaky ýa-da milli puldaky çäklendirme möçberine deň ýa-da ýokary bolan pul serişdeleriň geçirilmegi (alynmagy);

3) müşderiniň (kärhananyň ýa-da hususy telekeçiniň) häzirki (hasaplaşyk) bank hasaby boýunça pul serişdeleriniň dolanyşygynyň hasap boýunça ortaça aýlyk dolanyşyklary (geçen aý üçin dolanyşyklar) bilen deňeşdirilende 3 esse esassyz ýokarlanmagy;

4) müşderi tarapyndan barlamak mümkin bolmadyk ýa-da barlagy örän gymmat bahaly bolan şübhe döredýän maglumatyň berilmegi;

5) müşderiniň görkezen salgylary we telefon belgileri boýunça aragatnaşygy amala aşyrmak mümkin bolmadyk ýagdaýynda;

6) müşderi tarapyndan amallary amala aşyrýan şahs tarapyndan soralyan pul serişdeleri bilen amallar hakyndaky maglumatlaryň berilmeginiň esassyz inkär edilmegi ýa-da esaslandyrylmadyk saklanylmagy ýa-da müşderiniň ýaşyrynlyk soraglaryna degişlilikde hetden aşa aladalanmagy;

7) müşderi tarapyndan olaryň hakykylygyna şübhe döreýän resminamalaryň (olaryň nusgalarynyň) berilmegi;

8) müşderi (kärhana ýa-da hususy telekeçi) tarapyndan häzirki (hasaplaşyk) bank hasabyny ulanmak bilen, onuň üçin düýpli bolan möçberde pul serişdeleri bilen amallaryň, 6 aýdan köp wagtyň dowamynda düýpli bolmadyk ýa-da geçirilmedik pul serişdeleri bilen amallaryň amala aşyrylmagy;

9) müşderileriň kontragentlerini kesgitlemek mümkinçiligini bolmazlygy ýa-da müşderi tarapyndan geleşik boýunça tarap barada maglumatyň amallary amala aşyrýan şahsda bar bolan maglumata laýyk gelmezligi;

10) pul serişdeleri bilen amallaryň müşderiniň işiniň häsiýetine laýyk gelmezligi;

11) fiziki şahslaryň pul serişdelerini hasaba (hasapdan) we (ýa-da) goýuma (depozite) ýerleşdirmegi (alynmagy) boýunça pul serişdeleri bilen amallardan daşary, ýörite gulluk maglumatda barabarlamadan ýa-da bellige alynmadan

müşderiniň mümkin bolan ýüz öwürmegine gönükdirilen pul serişdeleri bilen amallaryň möçberiniň esassyz dargadylmagy;

12) müşderi tarapyndan derejesi boýunça hökmany gözegçiligi amala aşyrmak üçin geleşikleriň we amallaryň daşary ýurt pulundaky ýa-da milli puldaky çäklendirme möçberine deň ýa-da ýokary bolan möçberde pul serişdeleri bilen indiki amallaryň amala aşyrylmagy: fiziki şahs, hususy telekeçi, kärhana tarapyndan getirilmeýän biržadan daşary maliýe gurallary bilen amallary, fiziki şahsyň, hususy telekeçiniň, kärhananyň nagt pul serişdeleri bilen bank hasaplary doldurmak, kärhananyň, fiziki şahsyň bank hasabyndan nagt pul serişdeleri almak, nagt daşary ýurt walýutasynyň, gymmat bahaly kagyzlaryň we beýleki satyn alyş ukyplylygy ýokary bolan aktiwleriň fiziki şahslar tarapyndan, eger-de amallary amala aşyran şahsda bu müşderä degişlilikde bar bolan maglumat fiziki şahsyň pul serişdeleriniň çeşmesini kesgitlemäge mümkinçilik bermeýän bolsa ýa-da kärhananyň, hususy telekeçiniň işiniň häsiýeti bilen şertlendirilmedik bolsa, satyn almak-satmak boýunça pul serişdeleri bilen amallary amala aşyrmak üçin pul serişdeleriň ýurduň çäginde daşyna çykarylmagy;

13) kärhana tarapyndan häzirkä (hasaplaşyk) bank hasabyny ulanmak bilen, möçberiniň derejesi boýunça ýakyn bolan häzirkä (hasaplaşyk) bank hasabyna olary geljekde geçirmek (gaýtarmak) bilen beýleki amallary amala aşyran şahsda özüniň bank hasabynynda pul serişdeleri geçirmek boýunça pul serişdeleri bilen amallaryň yzygiderli amala aşyrylmagy;

14) inkasso ugratmak üçin şübheli nagt daşary ýurt walýutasynyň, daşary ýurt walýutasyndaky töleg resminamalarynyň kabul edilmegi;

15) anonim (san belgili) hasaby ulanmak bilen, pul serişdeleriň geçirilmegi ýa-da gelmegi. Anonim (san belgili) hasaby ulanmak diýip, pul serişdeleri bilen amallary amala aşyran şahslarda bar bolan maglumatlaryň esasynda adyna ýa-da adyndan bu geçirim amala aşyrylan şahsyýeti kesgitlemek (barabarlamak) mümkin bolmadyk ýagdaýynda, serişdeleriň daşary ýurda çykarylmagyna ýa-da daşary ýurtdan serişdeleriň gelmegine düşünilýär.

16) pul serişdeleri bilen amallaryň aýdyň ykdysady manysynyň ýok bolmagy;

17) müşderi tarapyndan ulanylýan adaty tejribeden ýa-da adaty bazar tejribesinden tapawutlanýan hasaplaşyklary geçirmegiň tertibi boýunça standart däl ýa-da adaty däl çylşyrymly gözükdirmeleriň bar bolmagy;

18) müşderiniň talap edýän pul serişdeleri bilen amallary geçirmekde esassyz gyssanmagy;

19) müşderi tarapyndan pul serişdeleriň bilen geçiriljek amallaryň başdaky ylalaşylan tertibine bu amal gönümel geçirilip başlanjak wagty pul serişdeleriň ýa-da gaýry emlägiň geçiriljek ugry babatda düýpli üýtgetmeleriň girizilmegi;

20) müşderi tarapyndan şertnama borçlaryny ýerine ýetirmegiň tertibiniň ulgamlaryny üýtgedilmegi;

21) eger-de onuň üçin esasy işi nagt däl görnüşinde hasaplaşyklar bolup durýan bolsa, müşderiniň hasabyna gelýän nagt pul serişdeleriniň paýynyň düýpli (3 esseden ýokary) ýokarlanmagy;

22) eger-de amalary amala aşyran şahsda bu müşderä degişlilikde bar bolan maglumat karz bergisiniň maliýeleşdirilme çeşmesini kesgitlemäge mümkinçilik bermeýän bolsa, hökmany gözegçiligi amala aşyrmak üçin geleşikleriň we amalaryň daşary ýurt pulundaky ýa-da milli puldaky çäklendirme möçberinden ýokary bolan karzyň wagtyndan öň ýapylmagy (düzgün bolşy ýaly, alnandan soň 6 aýyň dowamynda);

23) müşderi tarapyndan, eger-de amalary amala aşyran şahsda pul serişdeleri bilen amalaryň gatnaşyjylarynyň özara baglanyşygy we hyzmatdaşlygy baradaky maglumat ýok bolsa, adaty bazar tejribesinden düýpli tapawutlanýan möçberde göterimleri we (ýa-da) gaýry hak-heşdekleri almagy göz öňünde tutýan şertlerde pul serişdeleri bilen amallara gatnaşyja (gatnaşyjydan) göterimsiz nesýeniň, nesýeniň, karzyň berilmegi (alynmagy);

24) müşderi tarapyndan pul serişdeleri bilen amalary amala aşyrmagyň has bähbitli şertleriniň (ýygym hak-heşdegiň nyrhy, goýumlar (depozitler) boýunça möçberler we ş.m.) hasap edilmezligi, müşderi tarapyndan munuň ýaly hyzmatlar amala aşyrylanda adaty alynýandan tapawutlanýan adaty däl ýokary hak-heşdekleriň ýa-da hak-heşdekleriň teklipl edilmeşi;

25) seljirilýän döwrüň dowamynda fiziki şahsyň, eger-de amalary amala aşyran şahsda bu müşderä degişlilikde bar bolan maglumat karz bergisiniň maliýeleşdirilme çeşmesini kesgitlemäge mümkinçilik bermeýän bolsa, emlägi satyn almak bilen bagly bolan hökmany gözegçiligi amala aşyrmak üçin geleşikleriň we amalaryň daşary ýurt pulundaky ýa-da milli puldaky çäklendirme möçberinden ýokary möçberde nagt pul serişdelerini bir gezek ýa-da birnäçe gezek goýmagy;

26) daşary söwda şertnamasynyň çäginde kärhana ýa-da hususy telekeçi tarapyndan bellige alnan döwletinden başga döwletde açylan dahylsyz-kontragentiň hasabyna hökmany gözegçiligi amala aşyrmak üçin geleşikleriň we amalaryň daşary ýurt pulundaky ýa-da milli puldaky çäklendirme möçberinden ýokary möçberde pul serişdeleriniň geçirilmegi;

27) hususy telekeçi tarapyndan, eger-de pul serişdeleri bilen amalaryň möçberi müşderiniň işiniň häsiýetine laýyk gelmeýän bolsa, seljirilýän döwürde nagt pul serişdelerini almak, şol sanda bank töleg karty bilen elýeterlilik üpjün edilýän pul serişdelerini fiziki şahslaryň hasabyna geçirmek boýunça umumy möçberi hökmany gözegçiligi amala aşyrmak üçin geleşikleriň we amalaryň daşary ýurt pulundaky ýa-da milli puldaky çäklendirme möçberine deň ýa-da ýokary bolan pul serişdeleri bilen amalaryň amala aşyrylmagy;

28) kärhananyň hasabyndan olar hasaba nesýe, karz, esaslyk gaznasyna goýum görnüşinde goýulandan soň uly bolmadyk wagt döwrüniň dowamynda hökmany gözegçiligi amala aşyrmak üçin geleşikleriň we amalaryň daşary ýurt pulundaky ýa-da milli puldaky çäklendirme möçberinden ýokary möçberde ýa-da bir aý üçin çäklendirme möçberinden ýokary möçberde nagt pul serişdeleriniň alynmagy;

29) daşary söwda şertnamasynyň esasy şertleriniň ýa-da ony ýerine ýetirmegiň tertibiniň munuň ýaly geleşikleri amala aşyrmagyň umumy kabul

edilen daşary söwda tejribesinden we (ýa-da) munuň ýaly geleşiklere degişlilikde ulanylýan halkara düzgünlerden düýpli tapawutlanmagy;

30) kärhana tarapyndan häzirki (hasaplaşyk) bank hasabynyň açylan gününden üç aýyň dowamynda bir bank günü üçin hökmany gözegçiligi amala aşyrmak üçin geleşikleriň we amallaryň daşary ýurt pulundaky ýa-da milli puldaky çäklendirme möçberinden ýokary möçberde ýa-da bir aý üçin çäklendirme möçberinden ýokary möçberde pul serişdeleri bilen amallaryň amala aşyrylmagy. Bu alamat tertipnamada (esaslandyryş şertnamada) bellige alnan çäklendirme möçberinden az esaslyk gaznasy bolan, bellige alnan pursatyndan amallary amala aşyrylan şahsda häzirki (hasaplaşyk) bank hasabynyň açylmaly senesine çenli möhleti alty aýdan az bolan kärhanalar üçin ulanylýar;

31) müşderi tarapyndan birnäçe kontragentlerden pul serişdeleriň gelmegi bilen bagly bolan we geljekki geçirim, şol sanda daşary ýurt pulundaky, bu pul serişdelerini doly ýa-da agdyklyk (80 göterimden ýokary) göwrümde satyn almak ýa-da konwersiýa etmek bilen baglanyşykly aýdyň ykdysady manysy bolmadyk pul serişdeleri bilen amallaryň yzygiderli amala aşyrylmagy;

32) fiziki şahsyň hasap açmazdan, daşary ýurduň bir sebidinden bir ýa-da birnäçe fiziki şahslardan hökmany gözegçiligi amala aşyrmak üçin geleşikleriň we amallaryň daşary ýurt pulundaky ýa-da milli puldaky çäklendirme möçberinden ýokary möçberde pul geçirimleri yzygiderli almagy;

33) marketing, konsalting (maslahat beriş), buhgalterçilik, dolandyryş ýa-da barlag hyzmatlaryny ýerine ýetirmegi göz önünde tutulan şertnamalaryň çäginde seljerilýän döwrüň dowamynda amallary amala aşyrylan şahsyň müşderisi tarapyndan hökmany gözegçiligi amala aşyrmak üçin geleşikleriň we amallaryň daşary ýurt pulundaky ýa-da milli puldaky çäklendirme möçberinden ýokary möçberde pul serişdeleriň bir gezek ýa-da birnäçe gezek geçirilmegi (alynmagy);

34) daşary söwda şertnamasy boýunça ilkibaşdaky tarap bolup durmaýan dahylsyzlyň peýdasyna, bu dahylsyzlyň talaplary geçirmek, karzy geçirmek boýunça degişli şertnamany ýa-da gaýry muňa meňzeş geleşigi baglaşmak arkaly borçlara girmek hakykatynyň resmi taýdan tassyklamasy bolmazdan, hökmany gözegçiligi amala aşyrmak üçin geleşikleriň we amallaryň daşary ýurt pulundaky ýa-da milli puldaky çäklendirme möçberinden ýokary möçberde pul serişdeleriň halkara geçirimleri;

35) pul serişdeleriniň hakyky töleýjisi (alyjysy) bolup, nesýe şertnamasy boýunça tarap bolmadyk dahylsyz çykyş edende ýa-da eger-de tölegler onuň bellige alnan ýurdundan başga ýurtda açylan dahylsyzlyň hasabyndan (hasabyna) tölegler amala aşyrylsa, nesýe şertnamasynyň çäklerinde hökmany gözegçiligi amala aşyrmak üçin geleşikleriň we amallaryň daşary ýurt pulundaky ýa-da milli puldaky çäklendirme möçberinden ýokary möçberde pul serişdeleriň halkara geçirimleri. Bu alamat bankara amallary amala aşyrylanda, şeýle hem dahylsyz we pul serişdeleriniň gelip gowuşýan (alynýan) banky Ýewropa bileleşigine we (ýa-da) erkin söwdanyň we öz arasynda serhetleşýän Ýewropa assosiýasiýalaryna girýän ýurtlaryň dahylsyzly bolup durýan ýagdaýlarynda ulanylmaýar;

36) müşderi tarapyndan, şol sanda Türkmenistanyň salgyt edarasynda hasaba alynman işi amala aşyrylan dahylsyz tarapyndan her biri aýratynlykda şübheli bolup durmaýan, emma alamatlaryň jeminde pul serişdeleri bilen munuň ýaly amallaryň salgytlary, ýygymlary (paçlary) tölemezlik, getirilýän harytlaryň beýannamalarynyň nädogrylygynyň hasabyna nyrhnama töleglerini peseltmek, jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileri kanunlaşdyrmak, terrorçylygy maliýeleşdirmek ýa-da köpçülikleýin gyryş ýaragynyň ýaýradylmagyny maliýeleşdirmek maksady bilen amala aşyrylandygyna şübhe döredýän pul serişdeleri bilen birnäçe amallaryň amala aşyrylmagy;

37) ýazmaça görnüşinde pul serişdeleri bilen amallary amala aşyrmagyň şertnamasy baglaşylanda, şol sanda hasap açylanda ýa-da öz adyndan we onuň üçünji tarapyň gyzyklanmalarynda hereket edýändigini çaklamaga esas döredýän öz gyzyklanmalarynda pul serişdeleri bilen amallar amala aşyrylanda müşderiniň özüni alyp barşynda üýtgeşiklikler (gyzmalyk, ynamsyzlyk, gahar, müşderiniň hereketine ýolbaşçylyk edýän şahslaryň gatnaşmagy ýa-da müşderiniň ujypsyz sebäp bilen maslahat almak üçin beýleki şahslara telefon arkaly ýüzlenmegi);

38) seljerilýän döwrüň dowamynda müşderi tarapyndan, eger-de amallary amala aşyrylan şahsda bu müşderä degişlilikde bar bolan maglumat pul serişdeleriniň gelip çykyşy çeşmesini kesgitlemäge mümkinçilik bermeýän bolsa, elektron pullary satyn almak, ulanmak ýa-da ýapmak bilen bagly bolan hökmany gözegçiligi amala aşyrmak üçin geleşikleriň we amallaryň daşary ýurt pulundaky ýa-da milli puldaky çäklendirme möçberine deň ýa-da ýokary bolan umumy möçberde pul serişdeleri bilen amallaryň bir gezek ýa-da birnäçe gezek amala aşyrylmagy;

39) müşderi tarapyndan her biri aýratynlykda şübheli bolup durmaýan, emma bilelikde ykdysady taýdan esaslandyrylmadyk girdejileri almak ýa-da müşderiniň göterim çykadyjylaryny azaltmak maksady bilen amala aşyrylandygyna şübhe döredýän we önümiň aýratyn alamatlary we (ýa-da) kanunçylygyň aýratynlyklary bilen şertlendirilen bank töleg kartlaryna elýeterlilik üpjün edilýän hasaplar boýunça pul serişdeleri bilen amallaryň amala aşyrylmagy;

40) müşderi tarapyndan, eger-de amallary amala aşyrylan şahsda amallary amala aşyrylan şahsyň, şol sanda pul serişdelerini alyjynyň hasaby açylan dahylsyz-bankynyň ýa-da pul serişdelerini alyjynyň pul serişdeleri bilen bikanun amallaryna degişlilik ýa-da olara degişlilikde munuň ýaly amallaryň amala aşyrylmagy üçin çäklendirmeleriň ulanylmagy barada maglumat bar bolsa, pul serişdelerini geçirmek boýunça pul serişdeleri bilen amallaryň amala aşyrylmagy;

41) kärhana ýa-da hususy telekeçi tarapyndan munuň ýaly ulgamdan müşderiniň (müşderiniň wekiliniň) özi däl-de, üçünji şahsyň peýdalanýandygy hakynda şübhe ýüze çykan ýagdaýynda, elektron bank hyzmatlarynyň ulgamyny ulanmak bilen, häzirki (hasaplaşyk) bank hasaby boýunça pul serişdeleri bilen amallaryň amala aşyrylmagy;

42) ýaşy ýetmedik ýa-da kämillik ýaşyna ýetmedik şahs tarapyndan, şeýle hem munuň ýaly amallar üçin zerur bolan girdejini almaga mümkinçiligi bolmazlyk ähtimallygy ýokary derejede bolan pensiýa ýaşyndaky fiziki şahslar

tarapyndan hökmany gözegçiligi amala aşyrmak üçin geleşikleriň we amallaryň daşary ýurt pulundaky ýa-da milli puldaky çäklendirme möçberinden ýokary möçberde daşary ýurt pulunyň satyn alynmagy;

43) seljerilýän döwürde üçünji şahslaryň fiziki şahslaryň elektron gapjygyny birnäçe gezek doldurmagy, şeýle-de:

a) kärhana tarapyndan nagt görnüşinde diwidentleri ýa-da munuň ýaly pul serişdeleri bilen amallaryň umumy möçberi seljerilýän döwürde kärhananyň debeti boýunça dolanyşygyň düýpli bölegini düzmek şerti bilen, kärhananyň serişdelerini muzdsuz almak (haýryna geçirmek) bilen bagly bolan tölegleri almak ýa-da fiziki şahslaryň hasabyna geçirmek boýunça seljerilýän döwürde hökmany gözegçiligi amala aşyrmak üçin geleşikleriň we amallaryň daşary ýurt pulundaky ýa-da milli puldaky çäklendirme möçberine deň ýa-da ýokary bolan umumy möçberde pul serişdeleri bilen amallaryň amala aşyrylmagy;

b) eger-de amallary amala aşyryýan şahsda Türkmenistanyň kanunçylygy tarapyndan we pul serişdeleri bilen amallary amala aşyryýan şahslar üçin Maliýe gözegçiligi gullugynyň terrorçylyk işini maliýeleşdirmek bilen bagly bolan amallary ýüze çykarmak boýunça maslahatlarynda kesgitlenilen ölçütleriň esasynda olaryň terrorçylyk işini maliýeleşdirmek maksady bilen amala aşyrylýandygyna şübhe döreýän bolsa, müşderi tarapyndan pul serişdeleri bilen amallaryň amala aşyrylmagy;

ç) müşderi tarapyndan, eger-de bu müşderiniň işiniň häsiýeti bilen we (ýa-da) pul serişdeleriniň gelip çykyş çeşmesiniň ýoklugy bilen şertlendirilmedik bolsa, manatda sanly belgileri, daşary ýurt puluny, elektron pullary satyn almak ýa-da elinden almak bilen bagly bolan derejesi boýunça hökmany gözegçiligi amala aşyrmak üçin geleşikleriň we amallaryň daşary ýurt pulundaky ýa-da milli puldaky çäklendirme möçberine deň ýa-da ýokary möçberde pul serişdeleri bilen amallaryň amala aşyrylmagy;

d) müşderi tarapyndan dahyllynyň Türkmenistan döwleti tarapyndan ykrar edilmedik sanly tehnologiýalara gatnaşmazyndan, dahylsyzlardan manatda sanly belgileri (tokenleri), daşary ýurt puluny, elektron pullary satyn almak ýa-da elinden almak bilen bagly bolan derejesi boýunça hökmany gözegçiligi amala aşyrmak üçin geleşikleriň we amallaryň daşary ýurt pulundaky ýa-da milli puldaky çäklendirme möçberine deň ýa-da ýokary möçberde pul serişdeleri bilen amallaryň amala aşyrylmagy. Elektron bank hyzmatynyň ulgamy, internet bütindünýä kompýuter ulgamy we öýjükli aragatnaşyk arkaly bank töleg kartlaryny ulanmak bilen amala aşyrylýan munuň ýaly amallar indiki gözegçiligiň tapgyrynda ýüze çykarylýar.

44) şu bölügiň 1-43-nji bentlerinde we (ýa-da) amallary amala aşyryýan şahsyň içerki gözegçiliginiň kadalarynda kesgitlenilen pul serişdeleri bilen şübheli amallara laýyk gelmeýän, degişlilikde amallary amala aşyryýan şahsda onuň jenaýatçylykly ýol bilen alnan girdejileri kanunlaşdyrmak, terrorçylygy maliýeleşdirmek ýa-da köpçülikleýin gyryş ýaragynyň ýaýradylmagyny maliýeleşdirmek maksady bilen amala aşyrylýandygyna şübhe döredýän pul serişdeleri bilen amallaryň amala aşyrylmagy.